

ELŐFIZETÉS

HELYEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

NYELVEN:
Egy évre 25 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

REKLAZSIÓK:
6-hatásos postai sor egyenként 20 fillér.
minden kövölközésnél 16 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

PELLELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, március 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vészrekk: Az ifjuság és az utca.
- Iránymutatók a kereskedelem ellen.
- A képviselőház állása.
- Véres tüntetések a fővárosban.
- Az arad-csanádi vasút péré.
- A kis-zombori sikkasztás.
- Mikhaeló román pap.
- A kereskedők kére bezzámolóján.
- Attila sirja.
- Az aradi Kossuth-ünnep.
- Humiagyár Párisban.
- Tárcs: Férfinő. Irta: Tóth Lőrinc.
- Regény-Csarnok: Ezüstugár. Irta: Doyle A. Conan.

Az ifjuság és az utca.

Arad, március 20.

Az ifjuságot nem szívesen látjuk statisztika szerepben, amint eszközül adja oda magát különböző politikai törekvéseknek. Az ifjuság ne lépjen ki a nyilvános életbe, a míg meg nem szerezte az utlevelet, melylyel az élet küzdelmeiben boldogulni képes.

Ámde a magyar ifjuság a maga hagyományos temperamentumával minden időben részt kért magának a napi kérdések megvitatásából; küzdelmes időkben letette a könyvet, s egyszer vezetve, más-kor félrevezetve segített hangulatot verni a felszínen levő politikai, vagy társadalmi kérdések körül.

Rövid pár év óta szomorú tünet ütődött fel az ifjuság sorai között. A híres márciusi ifjak vézna epigónjai sötét fele-

kezeti harcok katonáivá lettek. Rómából nyulott el hozzánk a kéz, melynek segédkezése mellett megszületett ez a gárda. Szüzi méhéből a néppártnak. Apja a nemzeti párt vala.

Sok jeles cselekedetet üztek. Nem jártak az egyetemre, hanem bibliáztak. Mert céljuk a vallás ápolása volt; a lovagias vallásosság, amely nemes küzdelme hevületében lealázkodott a néppárti mandátumig.

Ezek a jámbor ifjak, akik között tan-dij hijján egy sincs, munkájokat a mások cselekedetének megfigyelésére szánták. „Mit csinál más, mikor mi semmit sem csinálunk?” Hozzávetőleg ez a program mozgatta a zsenge lelkeket s kutatás közben derítették ki, hogy keresztet tördelnek a budapesti egyetemen.

A rettenetes zajongásra, mely ennek kapcsán keletkezett, valósággal föllendült a keresztördelő ipar. Hazánk legtávolibb zugából is érkezett hír keresztördelésről és a már-már bepácolt hitélet föllendüléséről.

Szomorú csapás érte a gárdát. Elhullott legjobbjá. Nem a haremazon, nem is a kereszt védelmében.

Tegnap új, tiszta vérű vezér állott a gárda élére. Bartha Miklós mester. Aki jól tudja, hogy mikor nemzeti vívmányokért zörget a nemzet, tereltesék az ifjuság vágya a hitélet föllendítése felé. Az utóbbival agyon lehet ütni a másikat.

Nem lehet. Valamint hogy nemzeti

vívmányok harsogásával nem lehetett agyonütni az egyházpolitikai javaslatokat.

A mai napon megint viharos napja volt a fővárosi ifjuságnak. Az egyetemen Kossuth Lajos halálának évfordulóján nem tüzték ki a gyászlobogót, valamint, hogy hiányzott ez több nyilvános épületről, ahol a gyász jelét látni óhajtott volna az ifjuság.

Tüntetés, rendőri összeütközés és jókora utcai zavargás fejlődött ebből.

Ismételten kifejezést adunk abbéli álláspontunknak, hogy nem lelkesedünk az ifjuságért, mikor utcai verekedések központja, mikor ablakokat zuz, s a fejét rendőrkarddal zuzatja be.

Mindamellett úgy érezzük, hogy a magyar ifjuság tűzének, szenvedélyének megfelelőbb kifejezője volt a mai fekete zászlós had, mint az a másik gárda, mely a Szent Imre-egylet falai között gyülesezik suttogva, a nyilvánosságot kerülve, s misét hallgat, mielőtt belekapaszkodik a napi kérdésekbe.

Legyen a magyar ifjuság szilaj, mint a kiszabadult fergeteg; legyen megalkuvást nem tűrő, ha kell fékevesztett a szabadság utáni vágyban, a nemzeti emlékek megvédelmezése körül.

Csak bujkáló ne legyen a magyar ifjuság és nemzetietlen.

Lopjon szikrát a jövőndő nemzedék a multak tűzéből, ezeréves történelmünk lobogó lapjairól.

Csak abból a pislogó mécesből ne,

Férfinő.

Irta: Tóth Lőrinc.*

I.

180* évben a legszelidebb s virágzóbb tavasi esték egyikén volt, hogy a pozsonyi, akkor repülő hid korlátai közé zörgő robajjal hajtott be egy nehéz kocsi. Gyászszínű viaszosváson leplei csaknem elzárák sejtett, de nem látható lakosaitól Isten szabad levegőjét, mely az akkor még borzas műveletlenségben, de nem kevésbbé buja tényészében zöldellő liget gyönyörű nyárfái felett fűszeresen lebegett. A ligetben sétálni volt nép kandi szemekkel vette körül a soknemű sejtéseket ébresztő alkotmányt.

Ki ülheté abban? szenvedő beteg? de miért nem nyitatták hát meg zárt lakása az enyhe tavasz gyógyító lehellétének? vagy éppen halott, ki a földi élet hullámaait örök béke álmaival cserélé föl? vagy talán élő halott, ki honából messze vitetik, hogy idegen kőfalak közt sorvadozzon, míg a jótékony halál egyesíti hontársai rokonszellemeivel s részleteti menyegyei szellemcsókjaiban a hű leánynak, ki Duna

*) A most elhunyt írónak eselőtt 65-70 évvel írott munkái közül adjuk ezt a novellát. A könnyebb tájékozódás kedvéért mindjárt itt kell megjegyeznünk, amit Tóth L. csak a befejező sorokban tesz, hogy a novellában szereplő két fogoly: Kazinczy Ferecz és az egyik Szilágyi A. novella abban az időben játszók, mikor a Martinovics-pörben elítélt foglyokat Kufsteinből Munkácsra szállítják.

vagy Tisza zöld partjain, vagy az ősbércek zengő kastélyaiban ájulva hagyatott, végtelen bu martalékául? sejteményes, aggályos mormogás a nézők ez utóbbi hitét jelenté s eszközbe jutottak mindazon rémes mondák, miket nehéz idők viharai közt élt nagyapák beszéltek a fekete kocsirol s mély sötét börtönök ijedelmeiről, hosszú borongós őszi estéken. S ezt annyival inkább, mert a kocsi belsejéből olykor döbentő lánczörrenés hallatszott ki s a katonakocsi mellett töltött fegyverű gránátos ült; és mert nem ismerék a nem régi eseményeket. A lapok némasága nem gátohatá, hogy ne tudják a mi Martinovicscsal és társaival történt.

Dörögve haladt a kocsi a rosszul kövezett utcán s végre megállott a „Rózsa“ cimereű vendégház udvarán. Megnyitak a barna kocsifüggönyök s három alak lépett ki azok megől. Az első katonatiszt vala; magas, karcsu, sovány férfi, gondolkodó borus homlokkal, sötét szemekben s dult arcvonalmain azon keserü büszke kifejezéssel, melyet csalatkozott remény s kiégett nagy szenvedély szokott nyomul hagyni. A más két alak csak abban hasonlított egymáshoz, hogy mindenik sápadt és bus és szörrel benőtt volt. De természetik s arcaik kifejezése egészen különböző. Az egyik izmos, komoly férfi, a legkeményebb dacnak megtetselésé; másik gyöngébb testalkaltu, szelid, művelt kifejezéssel s rendkívüli élénkséggel háiványbarna arcain és szemekben, melyekből a lelkesülés lángját ekkorig kiállt hosszab fog-sága sem oltathá ki, azon szent lángot, mely

benne már 16 éves korában fellobbant minden szép és jó, erény és szabadság, nemzeti nyelv és irodalom iránt s a hosszú élet viharai közt soha ki nem aludt; és azon nemes megadással előntve egész valóján, melyet férfi mutathat, ki tettei önértetében keres enyhülést az élet csapásai ellen.

— Honnét s hova földiek? — kérdé a jókedvű fogadói szolgál, bortól ragyogó apró, szürke szemekkel az őgránátost; de ez néma maradt, csupán egy, minden további kérdezősködést szigoruan megtiltó pillantást vetett a tegényre, mely miatt annak sepreje kezéből csaknem a földre hullott.

A három említett alak belépett a szobákba. Két egymásba nyíló szoba volt; egyik az őrtiszt, másik a foglyok számára. A tiszt azonnal elfoglaltá szobáját s nagy lépésekkel mérte azt szelében s hosszában. Egészen magába látszék süllyedve s minden figyelem nélkül a környezetre. A foglyok pedig bágyadtan döltek ágyaikra. Az, kinek arcán sorssal dacoló makacosság vala kifejezve, nem szólott, hanem befordult s mint látszék, aludni készült. A másik pedig, a fúrge, élénk férfi, alighogy kipihentető néhány percig rázott tagjait, azonnal ablakhoz sietett, felrántá azt s míg elragadtatással nézé az aranyos felhőkkel szegett ég bársonyát és gyors lélegzéssel szívta be az esti szellő fűszeres illatait, szemében nagy könnycsepp rezge. „Ismét határid közt tehát, kedves hazám! miket több év előtt kinsajtozt szívvel hagytam el; — határid közt, de mily állapotban! és mégis

mely körül a reverenda settenkedik. Mert a sötétség terpeszkedik ott lombán, gyávasággal vegyest; és nem a népek szabadságára vetődik abból fény, hanem a nemzetek elnyomására, a nagyurak hatalmának megezüstözésére.

* *

Irányzatok a kereskedelem ellen.

(Egy aradi jelentésből.)

Arad, március 20

A magyar kereskedelem részéről sűrűn bangzottak fel panaszok az utóbbi időben. Erszől a következő, figyelemreméltó cikkely is, mely az *aradi kereskedők köre* most megjelent évi jelentését vezeti be.

Az elmúlt évben szomorúan tapasztaltuk a kereskedelem ellenes irányzatoknak minden téren való felszínre jutását. Hogy ennek az irányzatnak egyáltalában nincs jogosultsága, arra nézve meddőnek és fölöslegesnek tartunk minden vitatkozást. Annnyira fenyegető lett a kereskedelem megbékéltetésére indított hadjárat, hogy azokkal szemben a mindenkor higgadt és komoly kereskedő-osztálynak is föl kellett venni a fegyvert. A kereskedők múlt évi országos értekezletén a tapasztalatok kényszerítő hatása alatt kifejezésre jutott a *commercium militans*, az ellenségeivel harcoló kereskedelem jelszava. És ez a jelszó nem merész és nem idő előtt való. A mi eddig megfontolt higgadság volt, a jövőben vétkes tétlenség, könnyelmű nem-törődőmség lenne. A kereskedőknek szintén sorompóba kell állani és harcolni érdekeikért, harcolni az ellenük nyíltan és titokban áskálódókkal.

Ragadjunk ki néhányat ennek az irányzatnak jelenségei közül, olyanokat, a melyek az elmúlt évben történtek. Az első a *fogyasztási szövetkezetek* mesterséges terjesztése, hatósági támogatása. Bár magának a kormánynak részéről történtek oly nyilatkozatok, hogy a fogyasztási szövetkezet semmivel sem különb, mint akármelyik kereskedő cég, a miből tehát az következik, hogy a hatóságoknak azokat a kereskedők rovására támogatni nincsen joguk, mit tapasztaltunk? Csanádmegyében az alispán maga írta alá eisőnek egy fogyasztási

szövetkezet részleg-gyűjtő ivét, s ezzel, ha önkéntlenül is, nyomást gyakorolt alantas közegeire a szövetkezet támogatása iránt. *Arad vármegyének* az 1902. év utolsó negyede közgazgatásáról szóló jelentésében a gazdasági viszonyok főbb jelenségei között említették föl, hogy „a megye területén működő fogyasztási szövetkezetek száma huszra emelkedett.” Hogy a kereskedők mennyivel szaporodtak a vármegyében, azt sohasem volt alkalmunk évnegyedes jelentésekben olvasni. És ha a közigazgatási hatóságok fejei teszik ezt, akkor csodáljuk-e, hogy a községi jegyző urak legnagyobb részben, szinte az állásukkal járó hivatalos kötelességüknek tekintik a fogyasztási szövetkezetek alapítását, becézését, megrontva a keresetét és megélhetését annak a községi polgárnak, a kinek igazságát ép úgy tartoznak gondozni, mint bárki másét a községben.

De a gazdasági érdekkörök által vitt harc színterén kívül is, a kormány intézkedéseiben is nagy sérelmek történtek a kereskedő osztályra. Ha ezekből a kereskedők iránt való ellenszenvet nem szabad kiolvasnunk, akkor azt kell hinnünk, hogy a kereskedelmi élet természetének alapos félreismeréséből keletkeztek. Ilyen az *új polgári perrendtartásról* szóló törvényjavaslat 34. § a. a mely a kereskedőknek csupán a bejegyzett kereskedőkkel szemben való követelését engedi a könyvvezetés helyén perelni. Hiába szólalt fel és indított széleskörű mozgalmat ez ellen a hazai kereskedelmi kamarák és szaktestületek összesége; a kereskedőknek beláthatatlan károkat jelentő paragrafus benn maradt a törvényjavaslatban, a melyet már a képviselőház igazságügyi bizottsága is elfogadott.

Nem kevésbé sérelmes a kereskedőkre az *áru részlet üzletről* szóló törvénytervezetet is, a mely intézkedéseivel azt a benyomást tünteti föl, hogy a kormány a kereskedelmet a visszaélések erdejének tekinti, a melyben nem sajnálja fejszecsapásaival az egészséges sudarakat is kidőngetni, csak hogy az ártalmas bozótok kivesszenek.

Ilyen irányzatok mellett hogy várhatták volna sorsuk jobbra fordulását a kereskedelmi alkalmazottak? A törvénytervezetet, a mely jogviszonyaik szabályozására lett volna hivatva,

a kamarák és szaktestületek véleményével együtt háborítlanul élvezte pihenését a miniszterium irattárában. Intézkedést, a mely a *zárvót* szabályozta, az *országos állásközvetítésről* gondoskodott, s *nyugdíj ügyét* közelebb hozta volna a megvalósuláshoz, mindhiába vártak, ha ugyan abban még bizakodtak. Míg külföldön majd mindenütt választott bíróságokat szerveznek a kereskedők és alkalmazottak között fölmerülő vitás ügyek elintézésére, nálunk az ilyen kérdések a viszonyokkal többnyire tájékozatlan iparhatóságok és bíróságok döntésére vannak bízva.

A kereskedelmi alkalmazottak legutóbbi kongresszusán a kormány képviselője azt a kijelentést tette, hogy a tervbe vett reformokat és intézkedéseket a gazdasági kiegyezés körül folyó tárgyalások és munkálatok késleltették. Most, hogy a múlt év végével ezen tárgyalások befejeztettek, szeretünk beléfogózkodni ebbe a kijelentésbe és hisszük, hogy a kormány nem hagyja tovább is árván a kereskedelmi alkalmazottak helyzetében gyökerező nagy szociálpolitikai érdekeket, melyeket tovább is gondozatlanul hagyni veszedelmet rejtő könnyelműség lenne.

A képviselőház ülése.

— Az *Aradi Közlöny* távirati indositása. —

Budapest, március 20.

A tegnapi katalógus-olvasással okozott provokációt és izgalmat ugriátszik az elnökség és a kormánypárt azon szóvivői restelték legjobban, kik az egészet előidéztek. Maga az elnök indítványozta, hogy a távol voltak névsorát ne olvassák föl, és legyen úgy, mintha semmi sem történt volna. És aztán semmi sem történt. A kik a tegnapi zenebonát csinálták, azok megelégedtek azzal, hogy ma mindenki felejteti akarta az egész heccet.

Baria Odön a napirend előtt a diákok tan díját hozta szóba. Erre *Szell* Kálmán miniszterelnök válaszolt röviden. És ekkor 12 óra felé folytatták a katonai vitát. *Szluha* István beszélt röviden, majd *Uray* Imre. Ezen közben aztán nagy szenzációval jöttek egyes hírnökök a Házba. Az egyetemi hallgatók erőszakkal tüntek ki a fekete zászlót az egyetemre Kossuth

föndobogó kebellet köszöntlek titeket, szép házam büszke hegyei, szelid völgyei s ragyogó könyárja, szőke folyam! — szóljatok hozzám a rég nem hallott, szívből eredett édes zenehangokon, őseim nyelvén, nyelvén a bajnok és költő Zrinyinek, azon nyelven, melynek dörgeése századokig remegteté a félholdat, melyen é most, ah! mint elyengült nép diadala riadozott a Vértesszől és Nandornál s a Kenyérmezőn! azon nyelven, melyen apám ajkai kéjlegve susogtak, midőn anyámat először nevezé magáénak, azon nyelven, melyen először hallám szülőmtől a nyájas szót: „fiam!” Ah, de ti némaabban intetek felém! a hazának nincs hangja hozzám, nincs szerelme számomra! börtönöm szűk falai közé nem fog behatni a magyar ég nyájas sugára s a höní vizek áriáinak, höní szelek fuvalmainak ismert zugásai!”

— Erő s bátorság, barátom! — mondá a lány panasznak szívhez szóló hangjai által fölizgatva a fogolytárs — a jónak s igaznak előbb-utóbb győzni kell. Jönni fog kor, jönni kell kornak s mi megérjük azt, midőn az eszméket, a javításnak, a békés haladásnak ez emeltyűit, a kifejlett korszellem fölemeli hatalmas karjaira. Most ugyan mindent vesztenk, de nem a reményt. Férfiak maradjunk, mert él keblünkben a férfiúi becsület. Mire asszonyi panasz? bár inkább emberek közé mehetnénk s hírlapokat olvashatnánk — s tudhatnánk valamit Európáról, mert — s ez bosszant végtelenül — évek óta el vagyunk zárva minden szellemi közlekedéstől.

— Mint szomjazom én is a betűt! — felelé a másik — mily mennyei vacsora volna,

ha csak egy órára emberi társaságba, játék-színbe, vagy olvasó-asztalhoz mehetnénk.

Elhallgattak, azon leverő érzésben, hogy kijelentett kívánságuk bio álom!

Ekkor rögtön belépe a tiszt, ki a beszédnek egy részét hallotta. Foglyok felé nyújtá férfiú jobbát, és mondá; „becsületszavukat nekem, hogy reggeli négy órára, midőn indulnunk kell, pontosan visszatérnünk: s menetnek és tölthetik az éjet, a hol tetszik.”

II.

Fölsőleges mondani, hogy a két fogoly óra-negyed mulva föndobogó kebellet édelé a társalgás és olvasás örömeit egy népes és zajos kávéházban, s majd a művészet-adta gyönyört menyire azt kor s helyzet engedé, a színházban.

Ismeritek a lélek szomját, a művelt emberben élő tudásvágy égető sovárgását, mely éveken át betöltetlen, kielégítetlen maradt? — ha igen, úgy képzelhetitek a mohóságot, melylyel halvány vándoraink a hírlapokkal borított asztalhoz rohantak. Az olvasás rég nem érzett kéje lángpirt hajtott a halvány arcukra, a bus és lankadt szemekben új tűz lobant fel; nyugat nagyszerű eseményei mindennemű árnyéklatokban le valának festve a kifejezésteli arcokon; beszédbe eredtek szomszédaikkal, sokat szölgottak a haza ügyeiről, értesítették magokat a legújabb történetekről, s megtudták hogy a francia ellenség közelgetése tette Magyarországra visszahozatásukat szükségessé. — Eppen vásár volt s a terem tömve vendégekkel a hon több részéből. Azután színházba mentek. S minő részvéttel kelle a művészetek legszebbikét

ölelnie azon férfinak, ki korábban, mint más valakinek eszébe jutott volna, Hamlet és Macbeth, Barnhelmi Minna és Galotti Emilia, Lánasa és a „Medicin malgré lui” fordításaival gazdagítá a magyar színpadi irodalmat? — Majd ismét teljes fényű holdvilágnál kimentek a Duna zöld partjára, s kéjelegtek a holdsugarakban fürdő gazdag vidék tündéri tekintetében; az egyiknek költői lelkesülése magával ragadá a másikat, s mi ajkairól lezengett esküvés vala, hogy örökké és minden szenvedések közt hivel maradnak elvnek és hazának!

Regg felé volt, midőn ujjulva s hosszabb időre beszivott egészségi elemmel kebleikben, visszatértek szállásukra. Nem a jövő szomorú és vigasztalan képei, hanem a szabadság örömráinak utóérzete s emlékezete lebegtek lelkeiken!

Az örüszet asztalnál ült, dultabb vonásokkal, mint valaha s magas márvány-homloka jobb kezén nyugodott, mely gazdag barna hajzatába vala merülve. Előtte felvont pisztoly feküdt a tölgyasztalon.

Midőn foglyaink beléptek: fölugrott helyéből a melázó; égő szemekkel nézte végig az érkezőket, s forron ölelé meg őket egymás után.

— Önök visszajöttek? — mondta a tiszt lelkesült öröm hangján — s Pozsonyban vásár! önöknél pénz! annyi alkalom szabadulni!

A foglyok egyike, a mogorva, csaknem bántva érezé magát e kérdés által. „Mi becsületszavukat adók, kapitány ur!”

— S ha vissza nem jövünk? — kérdé a másik azon mohósággal, milyen csak karaktereket vadászó költőben lakik.

Lajos halálának évfordulója alkalmából. Azután tüntetni mentek és a képviselőbázhoz is eljönnek. A rendőrség erősen készült a fogadtatásukra.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Tallián Béla alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Fejérváry Géza báró, Lukács László, és Plósz Sándor miniszterek.

Elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést és bemutatja az irományokat.

(A tegnapi katalógus).

Elnök a házszabályok értelmében bemutatja a tegnapi katalógus-olvasás alatt távoztak jegyzékét. (Nagy zaj a szélsőbalon). Elsőbbség is felakarja olvasatni az igazolt képviselőket. (Zaj).

Olay Lajos a házszabályokhoz akar szólani.

Elnök: Most nem lehet!

Olay: Epen a névsorolvasáshoz akar szólani. Azt akarja kérni a Háztól, hogy a névsorolvasást álljon el, mert a katalógust 3 óra után olvasták fel.

Elnök: Erre nézve szintén indítványt akar tenni.

Beöthy Akos: Már tegnap mondtam, hogy ne olvassanak katalógust!

Elnök: Azt indítványozza, hogy méltányossági okokból ne olvassassék fel a távollevők jegyzéke és tekintessenek el a tegnapi katalógustól.

Olay újból azt indítványozza ezzel szemben, hogy azért mellőzzék a további eljárást, mert már 3 óra után olvasták a katalógust.

Széll Kálmán miniszterelnök konstatálja, hogy tegnap az elnök szorosán a házszabályok szerint járt el. A napirendet okvetlenül meg kellett állapítani és így pártolja az elnök indítványát.

Beöthy: A tényeket nem egészen helyesen adta elő a miniszterelnök. Különbösen sajnálja, hogy tegnap nem a miniszterelnök, hanem Szóts Pál és Gajári Géza vették magukhoz a vezényletet, mert ha ez nem történik, úgy már tegnap békességben folyik a dolog.

Gajári Géza személyes kérdésben tiltakozik az igaztalan és jogtalan vád ellen. Ő nem vitte a vezérletet tegnap, csak konstatálni akarta azt a tényt, hogy azért nem volt határozatképes a Ház, mert az ellenzék tegnap kivonult (Zaj balról).

Zichy Jenő gróf: T Ház!

Elnök még nem a napirend előtti felszólalások következnek.

Kubik Béla ugyanazt mondja, amit Beöthy mondott.

Langyel Zoltán az elnöki indítvánnyal szemben azt indítványozza, hogy minden indokolás nélkül, tehát a „méltányosságból” szó kihagyásával térjenek a napirendre.

Zichy Jenő gróf: Most akar felszólalni. Indítványt akar ugyanis tenni arra nézve, hogy a napirend megállapításához 40 tag jelenléte elég séges legyen. (Ellenmondások). Ugy sincs soha 100 tag jelen az ülés végén.

Nessi nem fogadja el Zichy indítványát.

Elnök végül felteszi a kérdést és a Ház az elnöki indítványt fogadta el.

(A diákok tandíja).

Barta Ödön: Nagy botránykozással említi fel, hogy az egyetem kapuit nálunk 4—500 szegény egyetemi hallgató előtt bezárják. A nemzeti becsület kérdése ez. Azért, mert szegények ezek az ifjak, azért nem szabad őket kitiltani, hiszen nekik megélhetéskért is küzdeniök kell és éjjel-nappal dolgoznak, hogy megélhessenek. Miért nem hozzák be nálunk is a tandíjhitelt, mint a külföldön. A szegény egyetemi hallgatók pályájuk befejezése után örömmel fizetnék meg tandíjaikat. Nálunk nem mehetnek ipari pályára, mert iparunk nincs, nem szabad tehát őket kizárni a tudományos pályából. A kormány figyelmébe ajánlja a szegény ifjak ügyét. Kell, hogy az államnak pénze legyen a számukra. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Helyesebbnek tartotta volna, hogyha Barta interpelláció alakjában hozta volna elő az ügyet, hogy így a kultuszminiszter válaszolhatott volna. Amennyiben különben a dologról értesülve van, úgy tudja, hogy a szorgalmas egyetemi hallgatók tandíját a kultuskormány elengedte, de nem lehet anyagi ádozatokkal is előmozdítani a hanyag ifjakat. Egyébként nagy hiba az, hogy nem az ipari pályára mennek ezek, mert határozottan mondhatja, hogy iparunk azért oly szegényes, mert kevesen választják a pályát, holott a kereslet nagy. Egyébként a kultuszminiszter majd nyilatkozni fog.

Barta Ödön: Ismétli, hogy a szegény ifjak azért nem lehetnek szorgalmasak, mert megélhetésükért küzdenek. E kérdés elől nem szabad ridegen elzárkózni.

Sághy Gyula a miniszterelnök mögött tagadólág int.

Kubik Béla: Hiába intogot az udvari tanácsos ur! Talán nem tetszik? (Derűtség.)

Következett a napirend.

(Az újoncjavaslatok).

Szluha István önálló nemzeti hadsereget követel. A közös hadsereg elpusztítja a nemzeti önérzetet. A javaslatot nem fogadja el, hanem határozati javaslatot nyújt be, amely szerint a

mig magyar hadsereg nincs. addig a hadsereg költségeit tagadják meg.

Uray Imre: A mai közös hadsereg szervezete lehetetlen. Ennek se stratégiája, se diplomáciája, se semmije sincs. A cselekvések terén nem látjuk a hadsereg vezérembereit. Ha az első hadügyminisztert és külügyminisztert lefesternek és a falra akasztanák őket, örök időkre ők jelképezhetnék a közös hadsereget. (Derűtség.) A vezényletben generálszósban született főhercegek vesznek részt. (Derűtség.) A rang a hadseregben biztos karrier. A mi mágánásaink legfőbb ideálja a közös hadseregben szolgálni. Felemlíti, hogy egy mágán családdal utazott, egész uton némeül gajdoltak, a legfiatalabb katona volt és az egyik állomáson a portástól nagy hangon a Neue Freie Pressét kérte. (Zaj.) És ez Erdélyben történt, ahol minden magyar embernek kötelessége volna a magyarság mellett tüntetni. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Gabányi: Ki kellett volna annak a mágánásnak a nyelvét vágni! (Derűtség.)

Rákosi Viktor: ez a nemzeti arisztokrácia!

Uray: Erre a mai generalitásra még a gulyája őrizetét se bizná, nem hogy a fiát rá merne bízni. Ezután Bolgárral és Böszörményivel polemizál. Az utóbbi úgy tesz, mint a béka, a melyet a másik el akar nyelni, nyikorog, nyöszörög, de maga dugja a fejét a másik torkába. (Derűtség.)

Haározati javaslatban kívánja, hogy külön honvéd tábornoki kar szerveztessék.

Lukács László pénzügyminiszter Rátkaynak a minapi biztosítéki okiratok bélyegezésére vonatkozó interpellációjára válaszolt.

A válasz tudomásul vételére husz ellenzéki képviselő névszerinti szavazást kért.

Gajári Géza: Annak konstatálását kéri, hogy a névszerinti szavazást kérő képviselők jelen vannak e. (Zaj a baloldalon).

Pichler Győző szerint Gajári felszólalása az elnöki hatáskörbe való tolokodás.

Elnök: Ezen kifejezésért Pichlert rendutasítja és kijelenti, hogy Lukács miniszter válaszának tudomásul vétele felett holnap névszerinti szavaznak.

(Az állami tisztviselők fizetése).

Lukács László: Nessi minapi interpellációjára kijelenti, hogy az államtisztviselők fizetésjavításáról szóló javaslatot most tárgyalják a bizottságok, melyek tekintettel lesznek a jogos kívánalmakra. Ami a szolgálati pragmatikát illeti, az nem az ő, hanem az összkormány feladata.

Husz ellenzéki képviselő ismét névszerinti szavazást kér Lukács válaszának tudomásul vételére.

— Félóra múlva a pisztoly vet véget életnek.

III.

— Uraim, mondá a tiszt, ki foglyait ezental baráti szívességgel s nyíltsággal illeté — engem születésem óta mostoha kezekkel üldöztek az emberek. Gazdag szülőktől születtem s mindennel elláttattam, mi test és lélek legbüjjább kifejtésére s a tarka lángu fiatal képzelet kora fölgyújtá-ára szolgál. — Az ifju kebel forró szerelemmel ölelé a világot, az emberiséget. A föld rózsafüzérekkel keresztülfönt tűndéért, az emberek benne arkádi pásztorok, a nők megannyi angyalok valának. Azon tiszta hűvvel, melyet a romlatlan gyermekkebel, szigoru világ gondoktól el nem tompulva, az iskolai társaségből kiválasztott kis barát iránt érezni szokott, s melyet sokszor egész élet viharai el nem hidegítenek, ravsarkodtam V** tanuló társamhoz. Szülőimtól csak jót nyerve ekkorig, csak jót vártam örökké. — A kifejlett ifjukor gerjedelméi egy szende gyermekhez csatoltak, szebbhez, mint azóta bolygó életpályámon valaha láttam. Nagy kék szeméből nyílt őszinteség sugárzott; e velin tiszta arc nem tudhatott hazudni s tettetni! Midőn puha fehér kezét édes gyermekded játszóssággal szerelemtől remegő kezembe téve s magát keblemre fészkelve, esengő ezüsthangján fülembé sipegő: „örökre szeretlek”, megesküdtem volna a legszentebbre hogy ez legszentebb vájó. — Szülőim elé léptem egy általános örömnapon, — apám akkor tudá meg magas hivatalra neveztetését. Örülni akartam velök s nevelni az arcikon sugárzó örömet. Kijelentém szerelmemet. Atyám, az ekko-

rig kedvező jó atya, kevélyhidegen utasita vissza, mint mondá, nemtelen s gyermekes ajánlatommal. „Számodra a haza első házaiban nyílnak méltó rágok” — mondá hivatalos göggel, mely megölé az atya nyájasságát „s ezek helyére nincs kedvem saját tisztet leányát ültetni”. — En szilárd maradtam kijelentett szándékom mellett; a házi béke, a szülői s fiu szeretet kapcsai végkép elszakadtak. Mari enyém lett, de haldokló atyám kizárt örökségéből, mely legnagyobb részben szerzemény vala. — S mi ez nekem? hiszen Mari enyém volt, koronám, gazdagságom mindenem! ha dus szőke fűrtelvel játszottam, ha kis keze kezembem nyugodott, angyalfeje ölembé hajlott; felejtem, hogy szegény vagyok, s ha ez percekig fájt is, csak érette fájt. Bo.dogságom első mézes heteit le kéjelgém már, midőn V** hajdan kedves iskolai társam meglátogatott falusi magányomban. Örültem, mint gyermek. Marinak őt s neki Marit te-nek kelle hívni.

A kapitány összeszorítá ökleit; az óra három negyedet ütött négyre.

— Rövid leszok. Kedves iskolatársam eltávozott néhány heti náiam mulatása után. Nőm nagy kék szemében égő könnyek ültek. „A jó lélek mint kedveit barátomat!” gondolám. — Nem telt egy hét, hogy nőm igen unszolt a városba menni, hol V** lakott. Dolgaim nem engedék, s ő, először életemben, neheztelni kezdé és szemrehányásokat tenni. Nélkülem ment a városba — röviden, mert a keblem szorul — barátom szentségtörő karjai közé. Utána utazván, ott lettem őt.

— Szóljaok urak, lehet-e hinnem az em-

beriségnek? Sötét melancholia fogott körül, elhagyám hazámat, s évek folyta után im katona s kapitány levék. De évek óta kisértett agyamban a gondolat lerázni magamról az élet unalmas és becsstelen terhét. E bűnös eszme foglalkoztatá lelkemet, midőn önk ajkairól mult estvén azon kívánságot hallám, bár az éjet emberi társaságban szabadon tölthetnék. Fölvillant bennem, hogy utolsó próbát teszek az emberiséggel. Ha önk félóra alatt vissza nem jönnek: megszüntem volna élni. De önk vissza-jöttek s visszaadták hitemet az emberiség iránt; hitemet, hogy van becsületes ember, s hogy méltó élni.

Négyet ütött. „Be van fogva!” jelenté durva hanggal a granátos őrkatoná.

S a foglyokat vivő kocsi, a hajnal első sugáránál, elrobogott Munkács felé. — A halvány foglyok egyikéről pedig, negyven évvel később, megírá e hazának egy nagy és szent fia: hogy „az, ki a magot a jelenlét pusztaságaiban, egyedül a még akkor kétes reményért hintette el, többé nincs s emléktelen sirja fölött diszlik a virágbokor, midőn már semmi árnyék, semmi illat nem enyhiteti az égő fájdalmat, mivel györelmei között elhamvadott.” A foglyok egyike K. zinczy Ferencz s társa Szilávy volt.

Kapitányunk, évtized múlva a francia háboruban esett el, s a zsákmányt kereső francia katona, midőn ruháit felfosztá, gazdag szőke hajfürtöt talált feküdni kebelén, a hűtlen Mari hajfürtét.

Elnök: Holnapra tűzi ki a szavazást.

Wlassics Gyula miniszter, ki időközben a Házba jött, Barta felszólalására kijelenti, hogy a kormány és a tanárok segítik a szegény egyetemi hallgatókat, de a hanyagoknak nem engedik el a tandíjat, annál kevésbbé, mert az egyetemen az ifjuság hatvanhét százaléka elbukik.

Lukács László miniszter ezután benyújtotta az állami tisztviselők kauciójának megszüntetésére vonatkozó törvényjavaslatot.

Ezzel az ülés véget ért.

TAVIRATOK

Calice báró a szultánnál.

Konstantinápoly, márc. 20. Calice báró osztrák-magyar nagykövetet tegnap este a szultán egy óráig tartó magánkiballgatáson fogadta.

Zavargások Madridban.

Madrid, március 20. Liriában a polgármester beiktatása alkalmával zavargások voltak, a melyben egy rendőrt megöltek.

A hondurasi forradalom.

New-York, március 20. Egy panamai távirat azt jelenti a hondurasi forradalomról, hogy Vilela és Vallares tábornokokat haditörvényszék elé állították és Sierra volt köztársasági elnök utasítására agyonlőtték, mert nem hajtották végre parancsait, aminek következtében a legutóbbi harcban vereséget szenvedett.

A kolera.

Konstantinápoly, március 20. Damaszkuszban ismét néhány koleragyanus eset fordult elő. Azokat a községeket, amelyekben a gyanus esetek előfordultak, elszigetelték.

Véres tüntetések a fővárosban.

(Egyetemi ifjak és rendőrök harca.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 20

Szent emlékek áhitatától megilletett szívvel gondoljuk el, hogy ma immár kilencedszer fordult az év ama szomorú nap óta, hogy a turini távirat meghozta a gyászhirot: minden magyarnak édesapja meghalt, Kossuth Lajos örökre lehunyta szemét.

Azóta március huszadika gyászunknak, kegyeletünknek és megemlékezésünknek fájdalmas ünnepnapjává lett. A ki teheti, e napon elzarándokol a kerepesi temető kertbe, ahol az ébredező tavasz is, mintha az ő nagyságát hirdetné és mintha arról mesélne, hogy mit köszönhetünk neki. Aki teheti, elviszi a maga virágját a szent hantokra. S aki nem is keresi föl Kossuth Lajos sírját, nincsen olyan magyar, aki szívében, vagy gondolatában ne mondana egy csöndes imát érte, aki a legnagyobb, legcsudásabb jelenség volt mindannyiunk között.

Ezen a napon évek óta megújulnak Budapesten a hazafias tüntetések. Megújultak ma is, tüntettek az egyetemi polgárok, tüntettek a fekete lobogó mellett, a mit rendőri beavatkozás és véres utcai harcok követtek. Több rendőr, ezek közt Schmidt és Orczy felügyelő súlyosan megsérült, megsebesült három országgyűlési képviselő: Pichler Győző, Reich Aladár, Bakonyi Samu, ezenkívül számos egyetemi polgár. Reggelig a harcnak halottai is lesznek. Az egyetemi polgárok közül is letartóztattak egynehányat.

A tüntetés lefolyását a következő távirati tudósítás mondja el:

A fekete lobogók kitűzése.

Ma reggel, Kossuth Lajos halálának évfordulója alkalmából mintegy ezer egyetemi hallgató összegyülekezett a központi egyetem épülete előtt. Eleinte csendesen, majd mind jobban zajongva követelték, hogy az épületekre gyászlobogót tűzzenek ki.

Mivel ez nem történt meg, az egyetemi polgárok közül egy csapat benyomult az aulába s az erkélyen kitűzték a magukkal hozott fekete zászlót. Majd a tantermekbe vonultak föl és kiereszkolták az előadások beszüntetését.

Ezután a műegyetem elé vonultak, a hol előadták kívánságaikat. A rektor nyomban kitűztette a gyászlobogót s beszüntette az előadásokat.

Az ifjuság ismét a Nemzeti- és az Országos Kaszinó elé ment. Mindkét épületbe beakartak nyomulni, hogy a lobogót kitűzzék, azonban a kapukat bezárták előttük s a fiatal-ságot a rendőrök szétkergették.

A Nemzeti Színház előtt botrányos jelenetek játszódtak le. Itt sem sikerült elhelyezni a fekete zászlót. Erre a tüntető ifjak sok ezer főre menő utcai néppel újból az egyetem elé vonultak, hol a rendőrséggel összeütközés történt.

A rendőrököt kövekkel dobálták meg s tele torokkal abcugoltak. Több rendőr, közöttük Schmidt rendőrfelügyelő súlyosan megsebesült.

A tüntetők újból összeverődtek s az Operaház elé akartak vonulni, azonban a rendőrség nagy apparátussal megjelent s a rendet helyreállította.

Öt egyetemi hallgatót letartóztattak, de igazolás után szabadon bocsátották valamennyit.

Az események híre csakhamar feljutott a képviselőházba, mire több Kossuth-párti képviselő az aulába sietett s az egyetemi polgárokhoz megnyugtató beszédeket intéztek. Felkérték őket, hogy oszoljanak nyugodtan szét, mert céljukat elérték, a mennyiben már több középületre kitűzték a gyászlobogót.

Az egyetemi hallgatók a képviselőkkel együtt Kéty rektoránál is jártak. Kéty az aula előcsarnokában a lépcsőről az ifjusághoz rövid beszédet intézett, amelyben az ifjuság eljárását helyeselte és megnyugtatta, hogy a rendőrséggel a dolgot az ifjuság kívánata szerint elintézi.

Az egyetemi ifjak végre engedtek, délután azonban újból egybegyűltek és testületileg kivonultak Kossuth sírjához.

Délután mintegy hétezer egyetemi ifju gyülekezett össze az egyetemen, honnan a Kossuth Lajos-utcán, Kerepesi-úton Kossuth sírjához vonultak. A Nemzeti színháznál és a Népszínháznál zajosan tüntettek, követelve a gyászlobogó kitűzését, de ez nem történt meg.

Küry Klára lakásánál is megállapodott a menet. A lelkes éljenzésre Küry megjelent az ablakban és kendőjét lobogtatta.

A temetőbe érve, a sírnál gyászbeszédet tartott az ifjuság szónoka, majd hatalmas korszorut tett le ezzel a felirással: *A nemzet apjának a magyar ifjuság.* A temetőből szétoszlottak az egyetemi hallgatók.

Hare az utcán.

A temetőből az ifjuság rendben vonult vissza a Baross-térig, ahol lovas rendőrök állták el utjukat. A rendőrök felszólították az ifjakat, hogy ne haladjanak zárt sarokban tovább, hanem oszoljanak el. A rendőrkapitány Hoffmann Ottót, az ifjuság vezetőjét akarta rávenni arra, hogy társait oszlassa szét. Hoffmann kijelentette, hogy nem érzi magát erre hivatottnak.

Erre a rendőrök karhatalomhoz nyultak s

az egyetemi hallgatóknak rontottak. Az ifjak követeltek, mire a rendőrök kardlapozni kezdtek a tömeget. Hangos abcug kiáltások kíséretében küzdöttek az ifjak a rendőrökkel egy ideig, azután szétfutottak a sűrűn lecsapó kardlapok elől.

Két elfogatás is történt: egy süő és egy bádigos segédet a rendőrségre kísérték. Az egyetemi hallgatók közül számosan megsebesültek.

A kardlap-csata után az ifjuság újból összetömörült. Laky rendőrfelügyelő ekkor oszításra szólította fel őket, azzal fenyegetőzve, hogy újból megindítja az attackot.

Véres összeütközések.

Az ifjak ekkor mellékutcákon át az Egyetem-térre siettek, hol ismét egy tömegbe állottak, majd pedig egy részük bevonult az egyetem oszlopcsarnokába. Itt megjelentek Lukács Gyula, Nessi Pál, Visontai Soma, Pap Zoltán és Vázsonyi Vilmos képviselők, kik a Kossuth-banketten vettek tudomást a történetekről.

Okányszerű éljenzéssel fogadták a képviselőket, kik közül Lukács Gyula beszédet tartott. Megígérte, hogy holnap a képviselőházban kérdőre vonja a kormányt az eset miatt. Ezután Pap Zoltán, Visontai és Vázsonyi is beszéltek és hasonló ígéretet tettek.

Vázsonyi beszéde alatt az épületből kinnrekedt hallgatókat kardlapozni kezdtek a rendőrök. Erre a bennlévők szén- és kocsz-záport zudítottak a rendőrségre. A rendőrök behatoltak az aulába, mire irtózatossá zajongás keletkezett.

— Betörték az aulába! Gyálaszat! — kiáltották.

Lukács képviselő erre telefonon jelentést tett Széll Kálmán miniszterelnöknek. Széll, aki éppen ebédelt, magához kérte a képviselőt.

— Addig összekaszabolnak bennünket — kiáltotta az ifjuság.

Erre újabb támadás következett a rendőrök ellen. Oly sűrűn hullott a szén és kocsz, hogy a rendőrök kénytelenek voltak menekülni. Számos rendőrt megsebesítettek. *Az utca tele volt vérrrel,* összetaposott szénrel és szeméttel.

Boda rendőrkapitány ekkor Margitay egyetemi tanácsjegyzőnek kijelentette, hogy ha az ifjuság nem távozik, körülfoghatja az egyetemet s az összes bennlévőket a rendőrségre kísérteti. Margitay és a képviselők arra kérték Boda-t, hogy engedjen időt az ifjuságnak a távozásra, s ekkor helyreáll a rend. Boda, kit egy széndarab súlyosan megütött, erre nem volt hajlandó.

Benn ezalatt Papp Zoltán beszélt. Az ifjuság a Kossuth nótát dalolta. Végre Boda adott husz percnyi fegyverszünetet, s az ifjuság eltávozott. Volt ezután még egy összeütközés.

Bodán kívül Laky rendőrfelügyelő súlyosan megsérült a lábán, úgy, hogy kocsin kellett elszállítani. Négy rendőr oly nagymérvű sérülést szenvedett a fején, hogy kocsin vitték el.

A színházban.

Az ifjuság este nagy számban kereste föl a Wesselényi utcai Magyar Színházat, melyben a *Gotterhalte* című darabot adták. Az előadás a hazafias tüntetések sorozata volt. A Gotterhaltét megabcugolták, felvonás közök alatt pedig a Kossuth nótát énekelték.

Az előadás befejeztével a mintegy kétháromezer főből álló tömeg az Erzsébet-köruttra vonult. A rendőrség kijelentette, hogy most már nem ismer tréfát s attackot indít, ha azonnal szét nem oszolnak.

Óriási demonstráció keletkezett erre.

— *Le a rendőrökkel! Gazemberek! Gyil-*

kosok! Zsiványok! — hangzott ezer torokból a felkiáltás.

A rendőrség *Lakatos*, volt orsz. képviselő közbenjárására és garanciájára mégis megengedte, hogy a tüntetők a függetlenségi párt Erzsébet-körúti helyisége elé vonuljanak.

Eleinte csendben haladt a tömeg, nem sokkal azután megkezdődött újra a demonstráció a rendőrség ellen. „Abcug” és „pfuj” kiáltások röpködtek a levegőben, mire a rendőrkapitány attakot parancsolt.

Megsebesült képviselők.

A rendőrök vad rohamban *tizenegy atakot* intéztek az ifjuság ellen az Erzsébet-körúton. Maga *Orczy* rendőrfelügyelő a *lovak lábai alá került*, *Reich* Aladár országgyűlési képviselő a *fejére kapott súlyosabb sebet*, *Pichler* Győzöt egy *rendőr kardja a karján sebezte meg*, *Bakonyi* Samu képviselőt pedig a *lovak taposták el*. *Bakonyi* azonban néhány pillanat alatt talpra állott s a *mellejé álló rendőrt úgy fejbeütötte*, hogy azt eszméletlenül állapotban kellett elszállítani.

Ennél az attaknál *harminckét sebesülés* történt, kettő olyan súlyos, hogy ezek életbenmaradásához nincs remény.

Az attak után a rendőrség újból felszólította a tömeget a szétesésre, s ez a mellék-utcákon keresztül meg is történt.

Este 11 óra tájban a Népszínház körül is csoportosulás támadt, ezt szintén lovas-attakkal oszlatták szét.

Az Erzsébet-körúti attak alkalmával egy pupos koldust három rendőr karddal összevágott, egy ismeretlen embernek pedig az ütő-erét vágta ketté. Mind a két sebesült haldoklik.

Küldöttség a miniszterelnöknel.

Az egyetemi ifjak délután telefonon kérték meg *Szell* Kálmán miniszterelnököt, hogy fogadja a küldöttségüket, mely panaszt akar tenni a rendőrség ellen.

A miniszterelnök megígérte az ifjaknak, hogy holnap délelőtt fogadja őket.

Szell miniszterelnök küldönben tizenegy óra tájban kocsi alá ült s a rendőrségre hajtatott, hol személyesen tudakozódott a tüntetés részleteiről.

Az arad-csanádi vasut pöre.

(A MÁV. ÉS A KÉTEGYHÁZAI ÁLLOMÁS.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 20.

A m. kir. államvasutak és az *Arad-csanádi vasut* pörös ügyében ma döntött a közigazgatási bíróság első tanácsa *Wekerle* Sándor elnöklété alatt.

A pör, amint megirtuk, abból támadt, hogy a MÁV. és a *Arad-csanádi vasut* közt 1883-ban kötött szerződésnek érvénye a *kétegyházi állomás* közös használata tárgyában 1900-ban megszűnt s a MÁV. a megkötendő új szerződésbe olyan pontokat vett föl, amelyek az *arad-csanádi vasutra* súlyosabb kötelezettségeket róttak, mint az 1883-ban kötött szerződés. A MÁV. azt kívánta, hogy az *arad-csanádi vasut* a forgalomnövekedés folytán szükségessé vált építkezésekhez járuljon hozzá s hogy a *vicinális minden 50.000 métermázsa súlyu szállítmánya után százkilogrammonként 4 fillért* fizessen.

Az *arad-csanádi vasut* a szerződést ez új kikötéssel miatt megfeleltette a kereskedelmi miniszterhez, aki azonban a felebezést elutasította. Az *arad-csanádi vasut* a miniszteri határozat ellen panaszszal fordult a közigazgatási bírósághoz s panaszában még azt is

kérte, hogy elvileg mondja ki a közigazgatási bíróság, hogy *vicinális vasutak somminemű pótépítkezésekre s más hasonló létesítményekre nem kötelezhetők*. Az ügy, amelyet ma folytatólag tárgyaltak, *Scinnyey Merse* József előadásában került megvitatásra; tanácsjegyző *Földváry* Mihály volt. A közigazgatási bíróság hosszas megvitatás után a *miniszteri határozatot* a panaszolt pontokra vonatkozólag *hatályon kívül helyezte*, ellenben elutasította az *arad-csanádi vasut* ama kérését, hogy elvileg mondassék ki, hogy a *vicinálisok pótépítkezésekre egyáltalán nem kötelezhetők*. A közigazgatási bíróság ítéletét közlik a kereskedelmi miniszterrel és a panaszos féllel is. Az ítélet indokolásában azt mondja a közigazgatási bíróság, hogy:

1. A kérdés azon jogviszony szerint bírálható el, amely jogviszonyt az engedélyokirat s az eddig kötött szerződések állapították meg. Miután ezek az állomás állagával összefüggő létesítményekben kikötve nem voltak, a panaszos vasutat nem kötelezték a szóbanforgó új létesítményekben való hozzájárulásra. A panaszos vasutat annál kevésbé lehetett kötelezni, mert az 1883: XXXI. t. cz. 8. szakasza a *vicinális vasutakat* az államvasutak pályaudvarainak közös használatára jogosítja s ezen, a törvény által biztosított kedvezmény hatálytalaná válnék, a szolgálat teljesítéséért megállapítandó tényleges költség megtérítésén kívül a *vicinális vasut akarata* ellenére új új létesítményekre is kötelezhetnék, melyek kifejezetten sem engedélyokiraton, sem külön szerződéseken, szóval az eddig fennállott jogviszonyon nem alapszanak.

2. *Hatályon kívül kellett helyezni a miniszteri intézkedésnek azt a részét is*, amely a pótépítkezések és ezek terveinek a miniszter által jogorvoslat kizárásával való végleges megállapítására vonatkozik, egyfelől mert a létesítményi kötelezettségre vonatkozó rendelkezésnek *hatályon kívül helyezése* folytán ez a kikötés önmagában elesik, s másfelől azért, mert a felek részére törvényileg biztosított jogorvoslatoknál való elzetes lemondás, úgy általános jogi elvekből folyólag, mint az elvi rendelkezésben, ezen bíróság eljárásánál is követett 1881. LIX. t. c. 31. szakaszában foglalt rendelkezésnél fogva *hatálytalan nem bír*.

3. Ellenben el kellett utasítani a vasut által előadott ama kívánalmat, hogy általában elvileg mondassék ki, hogy a *vicinális vasutak* ily létesítményekre nem kötelezhetők, mert a *vicinális vasutak kötelezettségét a közöttük és az államvasutak között fennálló s esetenként elbírálható jogviszony szabályozza*, továbbá, mert ez a bíróság csak konkrét esetek elbírálására szorítkozhatik, de általános szabályként követendő jogelvek kötelező megállapítására nem terjeszkedhetik ki.

MULATSÁGOK

(=) **A mérnökök férfi-estélye.** Az aradi mérnök- és építész-egyesület, — mint azt már jeleztük — holnap, szombaton tartja meg *férfi-estélyét* a Kass vendéglő külön helyiségében. Az egyesület vigalmi bizottsága nem kimélt fáradságot, hogy ez az est is ötletes és ügyes programjával méltóan sorakozzék az előző évek nagy sikerű férfi-estélyei mellé. Megjelenik ezúttal is a mérnökök alkalmi lapja is a *Dugóhúzó*, melyet jó hír előz meg és mely ez idén is nagy sikerre számíthat. A program szerint lesz vers, szavaltat, felolvasás és az egyesületi dalárda is közreműködik. Első rendű sikert remélhet a *konstantinápolyi kirándulás beszámolója*, a műszaki nevelésről szóló ötletes

előadás, a *hid románca* és egyebek. A férfi-estély pontban 8 órakor kezdődik. Az egyesületi tagok az egyesület helyiségében találkoznak, honnan együtt mennek az estélyre.

(=) **Purim-bál.** A világos-galsai izr. hitközség f. hó 17-én a világosi Mátyás Király szállodában jól sikerült mulatságot rendezett, melyen templomalapjára 550 korona gyűlt egybe. A mulatságon a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Ozv. Adler Ignáczné, Adler Lipótné, Braun Józsefné (Szemlak), Dácos Gyuláné, Otó Ernst Albertné (Szabadka) Friedmann Ignáczné (Galsa), Grieshaber Morné, Grósz Morné (Guraboncz) Grüner Zsigmondné (Taucz), Gruber Hermanné (Uj Szt. Anna), Hobveg Györgyné, Illmann Józsefné, Klein Ignáczné, Klein Emanuelné (Galsa), ifj. Klein Manoné (Galsa), Kirschner Morné, dr. Kocsis Gézané, Kobuják Istvánné, Krivan Jánosné, Kiss Miklósné, Lengyel Sándorné (Pankota), Ledermann Lajosné, Mencer Adolfné (Pankota), dr. Neumann Mihályné, Pollák Ferencné (Szemlak), Pollák Morné, Rosenberg Sándorné (Galsa) Reder Ignáczné, Reder Adolfné, Schlesinger Károlyné (Kovaszincz), Stern Adolfné (Uj Szent Anna), Schreier Lászlóné (Pankota), Scawarcz Davidné, Todereszkü Györgyné, Tóncsz Zsigmonnné, Theodorovits Péterné, Ifj. Werner Adolfné (Uj Szent Anna) Weisz Adolfné (Arad).

Leányok: Adler Erzsé, Berkó Berta, Braun Juliska (Szemlak), Böhm Regina (Uj Szent Anna) Csabala Mariska (Arad), Eibenschütz Berta (Pankota), Grill Giza, Klein Juliska (Galsa), Huschner nővérek, L. d. r. nau Irma, Pollák Janka (Baja), Schwartz Eszti, Scalsinger nővérek (Kovaszincz), Schlesinger Ceila (Kovaszincz) Schrottmann Iona (Szemlak), Salamon Eszti (Galsa), Theodorovics Lujza, Taub Aranka (Arad), Weiszberger Jolán (Kujed), Vajda Sára (Uj Szent Anna), Vajda Gizella (Uj-Szent-Anna).

Felüfizetések a következők: Glück József (Budapest) 50 kor., dr. Neumann Mihály 16 kor., Friedman Ignác (Galsa) 16 kor., dr. Nagy Sándor (Arad) 10 kor., Világosi cognagyár rtiárs. 10 kor., báró Bohus Lajos 8 kor., Klein Mór 6 kor., Molnar József 6 kor., Dencs Gyula 6 kor., Hirschmer Mór 6 kor., Adler Ignác 6 kor., ifj. Klein Manó (Galsa) 6 kor., Grieshaber Mór 6 kor., Pollák Mór 6 kor., Rosenberg Sandor (Galsa) 6 kor., Adler Lipót 6 kor., Todereszkü György jegyző 6 kor., Ilman József 6 kor., Krivan János (gyógyyszerész) 6 kor., Schreier László (Pankota) 6 kor., Valerian József 6 kor., Klein Emanuel (Galsa) 6 kor., Goldschmidt Mihály (Arad) 5 kor., Weisz Mór és fia (Arad) 5 kor., Fischer Kálmán (Drauc) 5 kor., Erdélyi erdőipar (Budapest) r. t. 5 kor., Roth Testvérek (Arad) 4 kor., dr. Auszterweil László (Arad) 4 kor., Kaufmann Ignác (Pankota) 4 kor., Weisz József (Pankota) 4 kor., Roth Lajos (Bodród) 4 kor., dr. Friedmann József (hagymádfalva) 4 kor., Sauer Oszkár (Marzsina) 4 kor., Schäffer Benó (Arad) 4 kor., Székely Regin (Csantavér) 4 kor., Aknay Andor jbró 4 kor., Reichenberger Izidor (Brád) 4 kor., Weisz Adolf (Arad) 3 kor., Leopold Karoly (Arad) 3 kor., Szekula Axentie 3 kor., Pollák Ferencné (Szemlak) 3 kor., Eles Armin (Arad) 3 kor., Reusz Sándor (Arad) 5 kor., Weiszbrunn Zsigmond (Pankota) 3 kor., Beamer Ödön (Pankota) 3 kor., Schuberth Henrik (Bécs) 3 kor., Sorger Arpad 2 kor., ifj. Werner Adolf (Uj Szt. Anna) 2 kor., Kren Kálmán (Galsa) 2 kor., Wolf Adolf (Drauc) 2 kor., Klein Ignác 2 kor., Kreitler Vilmos 2 kor., dr. Kocsis Géza 2 kor., dr. Sugár Rezső (Uj Szt. Anna) 2 kor., Schlesinger Karoly (Kovaszincz) 2 kor., Dávid Samu 2 kor., Mencer Adolf (Pankota) 2 kor., Török Arpad közjegyző 2 kor., dr. Vajda Jakab (Uj-Szt. Anna) 4 kor., Krasánszky Peter 2 kor., Balint József albiró 2 kor., Bódi József igazgató-tanító 2 kor., Novák Kornél szolgabíró 2 kor., Weisz Adolfné (Arad) 2 kor., Münc J. (Arad) 2 kor., Rodics Soma (Arad) 2 kor., Kerpel Izsó (Arad) 2 kor., Glück Henrik (Pankota) 2 kor., Munk Mór és trsa (Budapest) 2 kor., Biener Hugó (Lippa) 2 kor., Klein Lajos (Lippa) 2 kor., Rosenberg Gyula (Eperjes) 2 kor., Klein Sámuel (Brassó) 2 kor., Bihaly József (Mező Berény) 2 kor., Diósi Lajos (Nagyvárad) 2 kor., Dávid Vilmos (Szabadka) 2 kor., Schubert Adolf (Berlin) 2 kor., Ples Mór 2 kor., Böhm Mór (Ó. Szt. Anna) 1 kor., Holdstein Jakab 1 kor., Kirschmer Micsa (Petris) 1 kor., Theodorovits Péter 1 kor., Grüner Zsigmond (Taucz) 1 kor., Knapok Jenő 1 kor., Gegoiak Janos 1 kor., Braun Józsefné (Szemlak) 1 kor., Singer Ferenc 1 kor., Gruber Herman (Uj-Szt. Anna) 1 kor., Lengyel

Sándor (Pankota) 1 kor., Telecsán Milivoj (Arad) 1 kor., Belgráder H. és trsa 2 kor., Grieshaber Em. (Kovaszino) 3 kor., Reder Ignác 50 fill., Reder Adolf 50 fill., gróf Zelenszky (Uj falu) orsz. képv. 10 kor., Glück Abrahamné 8 kor., Lefkovits Adolf 2 kor., Klein Zsigmond (Bpest) 5 kor., Krausz Jakab 8 kor., Nejmányi Béla 8 kor., Glück Henrik (Pankota) 2 kor., A felülfizetőknek ez uton is hálás köszönetet mond a rendezőség.

A kis-zombori sikkasztás.

(Hetvenötezer korona hiány.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 20.

Mai számunkban jelentettük már, hogy a *kis-zombori* hitelszövetkezethél nagy sikkasztásnak jöttek nyomára. A pénztintézet üzleti könyveit most vizsgálják át s eddigelé *hetvenötezer korona* hiányt állapítottak meg. A sikkasztó a szövetkezet egyik tisztviselője, aki megszökött a büntetés elől. A sikkasztás részletei a következők:

A kis zombori hitelszövetkezethél husz év óta van alkalmazásban *Bacsó Sándor* állami népiskolai tanító. Ő volt mindenese az intézetnek. Kezelte a pénztárt, vezette a könyveket, sőt *saját magát ellenőrizte* is. Természetes, hogy nem tudott ellentállni a családos, szegény ember az ördög kísértésének s állandóan dezmálta a szövetkezet vagyonát.

Feltűnt Kis Zomborban, hogy *Bacsó* szép lakóházat vett és hogy gyakran nagy estélyeket rendez. A kicsiny tanítói fizetésből ez a költsékezés bizony nem futotta volna. *Bacsónak* négy felnőtt fia s két leánya van, akiket neki kellett eltartani s ez elég gondot okozott volna neki, ha csupán a tanítói fizetésre lett volna szorítva. A pénztintézet körülbelül ugyanannyit kapott, mint tanítói állása után s így mégis nyugodtan, bár szerény körülmények között élhetett nagy családjával.

Mikor *Bacsó* házat vásárolt, gyanakodni kezdtek rá. Eleinte suttogva beszéltek, hogy a pénztintézetnél hiányok vannak, majd fölhagyva a titkolózással, nyíltan hangoztatták, hogy a szövetkezet pénztárosa visszaéléseket követ el, különben nem telnék neki az uri kedvtelésekre. A nyomatékosan föllépő gyanúsításokra *Rónay Ernő* országgyűlési képviselő, a kis-zombori hitelszövetkezet elnöke levelet írt *Bacsó Sándornak* és magához kérette őt. *Bacsó* azzal felelt, hogy *Makóra* kell utaznia. Innét Budapestre utazott a pénztáros.

A sikkasztást maga *Bacsó* ismerte be *Rónay* elnökhöz intézett levelében, akinek azt írta, hogy ne keressék őt, mert ugysem találják. A levél földadása után *Bacsó* valószínűleg *külföldre utazott*, hogy az igazságszolgáltatás sújtó keze elől meneküljön.

Kis-Zomborban ez a levél óriási kavarodást, megreppenést idézett elő. A pénztintézet vezetői csaknem elvesztették a fejüket, mert maguk sem tudták, hogy a sikkasztott összeg oly magasra rug. Egy előkelő fővárosi pénztintézet tisztviselőjét hívták le, hogy vizsgálja át a szövetkezet üzleti könyveit.

A vizsgálat folyamán az a megdöbbentő dolog derült ki, hogy *Bacsó Sándor* *husz év óta állandóan fosztogatta a hitelintézet vagyonát*.

Tehát attól a perctől kezdve sikkasztott, mikor elfoglalta állását a szövetkezethél. Eddig 75,000 korona hiányt konstataáltak. De a sikkasztott összeg valószínűleg *tulhaladja a 150,000 koronát*. A könyvek vizsgálata még nincs befejezve és a végleges adatok csak néhány nap múlva jutnak nyilvánosságra.

Kis-Zombor előjárósága táviratban kérte a fővárosi államrendőrséget, hogy kövessen el mindent a sikkasztó tanító elfogására. *Bacsó Sándor* most 45 éves, családja Kis-Zomborban

él. Egyik fia Szegeden végezte a felsőkereskedelmi iskolát, másik fiát kizárták az összes magyarországi középiskolákból, mert a szegedi kegyesrendi főgimnáziumnak egyik — azóta máshova helyezett — tanárát arculütötte.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: *Bob herceg*, operette. (Páratlan bérlet.)
Vasárnap: Délután: *Börögér*, operette. Nagy Etelka vendégfelléptével. Este: *Bob herceg*, operette. (Páros bérlet.)

Börögér.

— Nagy Etelka vendégfellépte. —

Az aradi színházban ma este egy üde szépségű, élénk temperamentummal, természetesen bájjakkal és kedvességgel bőségesen megáldott művész leány lépett a világot jelentő deszkákra. *Nagy Etelka* kisasszony vendégszerepelt s a „Börögér“ szobalány-szerepét választotta színpadi debüt-jélül.

A színiskolája, melyet most végzett el, volt-e olyan jó, vagy az egyénisége rendelkezik már most annyi előkelő művészi tehetség felett, — de tény, hogy mai szereplése után a kritika felhatalmazottnak érzi magát arra, hogy ne mint kezdővel, hanem mint sok színpadi készütséggel, rutinnal, játék tudással és kellemes, behizelgő énekhanggal rendelkező művésznél foglalkozzék.

A lámpalázt, amely az első fellépések kísérője szokott lenni, hiában kerestük a kisasszonynál, ehelyet találtunk azonban végtelen kedves játékmódot, nem nagyon tömör, de kellemesen csengő énekhangot, mely az alt mélyebb regiszterekben is könnyedén használható, azonkívül otthoniasságot a színpadon és rutint.

Természetesen a gyakorlat sokat fog még csiszolni a most még munkálatlan hangon, mely a színpadról való énekléshez hozzászokva nincs, a hanganyagát azonban olyannak látjuk, mely önként is a szubrett-diapazon határai és igényei között fog eligazodni. A mai debüt tehát jó hatást keltett és biztató lehet egy olyan fiatal színésznőnek, akiben minden kellék és készség megvan ahhoz, hogy beváltsa a színpadi jövőjéhez fűzött reményeket.

Az előadás többi szereplői ismereteseek. Mégis meg kell említeni *Zilahynét*, aki ma este különösen disponálva volt s elragadóan énekelt. (z. t.)

* *Aradi leány a színpadon.* *Schwarcs Éva* kisasszony, aradi leány, ki az aradi Schreyer-féle konzervatóriumnak igen tehetséges tanítványa volt, legközelebb fel fog lépni a *Nebántsvirág* operett címszerepében.

* *Tiszteletes ur.* *Mátrai B. Béla* kitűnő énekes bohózatából a színpadi próbák megkezdődtek. A darab főszereplői: *Rózsa Lili*, *Sz. Karácsónyi Mariska*, *B. Seabó*, *Sarkadi*. A darabot több kuplé fogja élénkíteni, többek között egy pár táncos kuplé, amelyben *Rózsa Lilinek* alkalma lesz remekelni. A címszerepét *Zilahy Gyula* igazgató játssza.

* *Mikor kezdődik a Siegfried?* A budapesti Operaház mostani *Wagner* estéjén feltűnt, hogy arisztokratáink nagy része nem valami pompásan szórakozott. Némelyek szeliden lehajtott fejjel bóbiskoltak, némelyek pedig legyezőjük mögé bujva diskuráltak. Most aztán kiderült, hogy ők voltak éppen fatális tévedésnek voltak az áldozatai. Tudniillik az estély rendezői azzal biztatták őket az előjvetelre, hogy az estélyen megláthatják majd „*Siegfried von Wagner*“ t. (Hát bizony arisztokratáink javarésze még most is csak németül beszél). Aztán mikor beültek páholyaikba, megkérdezték:

— Mikor kezdődik az a *Siegfried*?

— Melyik *Siegfried*, kérem alássan?

— Ej, hát a *Wagneré*!

Persze nyomban megmagyarázták nekik, hogy az idősebb *Wagner*nek ez a műve ott ül a karmesteri székben.

A Kereskedők Köre beszámolója.

(A közgyűlés előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 20

Vasárnap tartja az Aradi Kereskedők Köre évi közgyűlését, melynek egyik tárgya a beszámoló lesz az elmúlt év eredményéről. Az a beszámoló tartalmas füzet alakjában most jelent meg és sok érdekes dolgot tartalmaz, melyek együttesen a kör életképességéről és sikeres munkálkodásáról tesznek számot.

Fontos kérdése volt az elmúlt esztendőnek a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak kötelező nyugdíjbiztosítása, melynek érdekében a kör nagyarányu mozgalmat indított. Értekezletre hívta össze a város kereskedőit, majd a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületével együttesen kérvényt adott be ez ügyben a képviselőházhoz. Miután azonban a képviselőház pártolás nélkül adta ki a kérvényt a kereskedelemügyi miniszternek, a nyugdíjkérdés megvalósítását nem lehet várni oly közel időre, amint azt remélték volna.

A megrendelések gyűjtése elleni akcióban is élénk részt vett a kör az Aradvidéki Iparegyesülettel és az Aradi Kereskedelmi Testülettel együtt. E tárgyban nagygyűlés is volt, melynek eredményeként felirat ment a kereskedelemügyi miniszterhez. Orvoslást kértek a *fiókszállók* létesítésének örve alatt üzött visszaélések ellen is.

A fogyasztási szövetkezetek mind gyakoribb tulkapásai folytan több vidéki kereskedő megkeresésére a fogyasztási szövetkezetek ügyében értekezletre hívta össze a kör Arad város, továbbá Arad-, Csanád- és Békésvármegye kiskereskedőit, hogy azok pa aszalkat előadván, az orvoslás módzatai felett tanácskozhassanak. Az értekezleten meghívásunk folytán részt vett *Sándor Pal* országgyűlési képviselő, a kereskedelmi ügyeknek a parlamentben hivatott szószólója; képviseltette magát az aradi kereskedelmi és iparkamara, továbbá az eradi Lloyd-társulat is.

Nagykanizsán, 1902. augusztus 20-án folyt le a magyar kereskedelmi alkalmazottak IV. országos kongresszusa, a melyen a kör képviselőtében az ügyvezető-titkár vett részt. A kongresszus lefolyása megerősítette azon nézetet, hogy országos értekezlettel beható munkát várni bajos olyankor, a mikor a tárgyak egész halmaza van lemorzsolásra kitézve. A kongresszus sokat végzett; de talán egy tárgynak megvitatása se hatott a manifesztáción: k igazi erejével. A jövőben három, legfőlebb négy tárgy volna az öt hat óránál nem hosszabb kongresszus napirendjére kitézhető.

Kiemelkedő mozzanata volt a kör elmúlt évének *Kossuth Lajos* születésének századik évfordulója emlékére kitézött pályázat, mely 200 koronával volt hivatva jutalmazni a hazai kereskedelem megmagyarosodásáról szóló munkát.

Az új polgári perrendtartás 84. szakaszának megváltoztatása, a vasuti áruházak felállítása elleni akció, a csődítömeg-eladásokkal okozott visszaélések ügye, az állásközvetítés voltak még ama országos mozgalmak, melyekben a kör résztvett, melyekhez még számos helyi érdekű ténykedés csatlakozik.

Következnek az egyes osztályok jelentései. A belügyi osztály beszámolója szerint 1 közgyűlést és 11 választányi ülést tartottak az elmúlt évben. A tagok száma: 808 rendes, 133 pártoló tag; szaporulat 71 tag. A közművelődési osztály a tagok tanulmányairól s két szak-előadásról szól. Fontos mssziót teljesített a helyesközlő osztály, melyhez 766 megkeresés érkezett; álláshoz juttatott 177 alkalmazottat. A könyvtárnokok, a

vigalmi bizottság jelentése, továbbá a részletes vagyon kimutatás teszük teljessé a jelentést, melynek igen tetszetős a kiállítása is.

A kör *kögyűlése* vasárnap délután 3 órakor lesz. Ennek, illetve a tisztújításnak előkészítésére szombaton este 9 órakor a kör ötvenes bizottsága *értekezletet* tart a Millennium küln termében.

SPORT.

+ *Megjöttek a szalonkák.* A *bihari vadászok* világában nagy az öröm: megérkeztek a vadak arisztokratái, a szalonkák. Tegnapelőtt lőttek először három pompás sneffet Nagyvárad környékén a káptalan birtokán s tegnap már lesbe álltak a vármegye puskás emberei. Mindenki vágyik a dicsőségre, hogy mutogassa az első szalonka pemzlit, ami a vadásznak épp olyan dicsőséges, mint a golya-jogásznak az első párba. Ma már a vármegye minden vidékén nagy szalonka vadászokat tartanak.

Sikkasztó román pap.

(Az aradi törvényszék ítélete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 20.

Az aradi törvényszék felebbezési tanácsa ma sikkasztás miatt már elsőbíróságilag elítelt román pap ügyében hozta meg döntését.

A borosjenői járásbíróóság ítélkezett legelőször ebben az ügyben s a sikkasztó lelkészt egy hónapi fogházra ítélte.

Az ítéletet a pap megfelebbezte s ma az aradi törvényszék ítélt fölötté s meg is változtatta az első bíróság ítéletét.

A vád, melyet az ügyészség a pap ellen emelt, a következő:

Az ügyészség vádat emelt Popp Melenciusz drauci gör. kei. lelkész ellen, Gligor György kárára elkövetett egy rendbeli, Rusza József kárára elkövetett egy rendbeli, Szirb Onuczné kárára elkövetett három rendbeli és a Faji Teréz kárára elkövetett három rendbeli, a büntető törvénykönyv 355. szakaszába ütköző sikkasztás vétsége miatt.

A Szirb Onuczné kárára elkövetett sikkasztást úgy adják elő a kihallgatott tanuk, hogy Szirbné 80 korona váltó kölcsönt vett fel az aradi Viktória banknál Popp Melenciusz lelkész közvetítése mellett. Mikor a váltó a lejáratához közeledett, Popp elkért az asszonytól 10 koronát, hogy majd ő küldi meg a banknak a törlesztési részletet. Az asszony erre oda is adta neki a kívánt pénzt. Nemsokára megint jelentkezett, hogy lejárt a váltó, törleszteni kell. Megint kapott 10 koronát. Harmadikban két korona 40 fillért kért.

Popp egyetlen egy fillért sem küldött a banknak, hanem a pénzt a maga céljaira fordította. Így történt, hogy a bank bepörölte a 80 koronás váltót s Szirbné házára be is tábláztatta 80 korona tőke és 50 korona költségkövetelését. Szirbné feljelentést tett.

Csaknem így sikkasztotta el a többi panaszosok pénzét, avval a különbséggel, hogy 120, 160 és 200 koronás váltókról volt szó a többieknél. — Megtette egyiknél másikkal azt is, hogy rendezte az ügyet s a váltó már le is járt, de Popp Melenciusz még mindig követelt a törlesztésre pénzt.

A borosjenői járásbíróóság egy havi fogházra és egy évi hivatalvesztésre ítélte a sikkasztó lelkészt, míg az aradi törvényszék egy *heti fogházra* változtatta át a büntetést.

Attila sírja.

(Egy történetbúvár cálólat.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 20.

A történettudósok és régiségbúvárok körében nagy mozgolódást keltett a hír, hogy egy drávamenti stájer falucskában megtalálták Attila sírját. Persze kételkedve fogadják a hírt s tegnap egy neves történetbúvár: *Hörnesz Mór* dr. tett érdekes kijelentést az Attila sírja dolgában.

Nem hiszem — ugymond — *hogy a felfedezett sír Attiláé legyen.* A Dráva mentén már századok óta keresi a nép Attila sírját, mert azt hiszi, hogy mesés kincsek vannak a koporsóban. A Szent Miklós községben talált nagy aranyeletről, melyet a bécsi udvari muzeumban őriznek, szintén azt mondták, hogy az Attila sírja. De azért ne higgyük, hogy a Dráva menti lelet szédelgés, ha az nem is Attila sírja, bár nem hiszem azt, hogy a paraszt bronzkoporsót talált volna.

Valószínűleg azonban bronzfegyvereket, jelvényeket talált. Ha a kövön, vagy a fegyvereken valami irás van, az csak német lehet, mert hiszen a hunok és avarok nem tudtak írni s ha volt köztük írástudó, az csak germánul írhatott. S ha a sír Attila idejéből származik, a paraszt a kövön, vagy a fegyveren Attila nevét nem olvashatta, mert nem hiszem azt, hogy az ó-germán betűket értené.

Bécsből egyébként legközelebb néhány historikus leutazik a napokban St. Johannba, hogy megnézzék Attila állítólagos sírját.

Grácból táviratozzák: Most derül ki, hogy a paraszt a sírt már két év előtt felfedezte s csak most hozta nyilvánosságra a leletet. A hatóság azt hiszi, hogy azért tartotta a dolgot titokban, hogy az aranyból való s drágaköves fegyvereket értékesítse. S ebben az irányban már meg is indult a vizsgálat.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) *A mérnök egyesület közgyűlése.* Az aradi mérnök- és építész egyesület ez évi rendes közgyűlését f. hó 22-én, vasárnap délután 4 órakor tartja meg és erre a tagok figyelmét ez uton is felhívja az elnökség.

Az aradi Kossuth-ünnep.

(A Kossuth-asztaltársaság közgyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 20.

Kossuth Lajos halálának kilencedik évfordulójáról méltó kegyelettel emlékezett meg az aradi *Kossuth-asztaltársaság*. Ma, pénteken, március 20-án volt ugyanis kilenc éve annak, hogy a legigazibb magyar: Kossuth Lajos meghalt. Mélységes gyászba borult akkor az egész nemzet s az egész Magyarország zokogott a nagy halott koporsója fölött. A kegyelet és hazafiui emlékezés ápolói azóta évenként megemlékeznek erről a gyászos évfordulóról s különösen dicséretes kegyelettel teszi ezt a mi városunkban a Kossuth-kultusz letéteményese: az aradi Kossuth-asztaltársaság.

Az egyesület tagjai igen nagy számban gyűltek össze este nyolc órakor az asztaltársaság helyiségében az ünnepélyes ülésre, melynek megkezdésül a közönség a *Himnusz*t énekelte el.

Farkas Ferenc, a kiváló aradi poéta alkalmi verset írt a mai gyász-ünnepre s *Osiky László*, a szintársulat tagja szavalta el, annyi hazafias érzést öntve előadásába, hogy a magasztos költemény hatása el nem maradhatott.

Emelkedett szellemű emlékbeszédet mondott ezután *Szegő Hugó* dr. ügyvéd, az asztaltársaság tagja. A fájo visszaemlékezés hagja megfogta a hallgatók lelkületét, majd felhevítette az a hazafias érzés, mely az ünnepi beszédből kiáradt.

A kegyeletos ünnepélyt a *Szózat* fejezte be, melyet a jelenvoit közönség énekelt el.

Az ünnep lefolyása után tartotta meg az asztaltársaság *Nagy Kálmán* elnöklete alatt közgyűlést. Az évi jelentést, mely teljes részletességgel tárta föl a társaság mult évi működését, *Schwarcz Zsigmond*, az egyesület nagybuzgalmu titkára mutatta be. A titkári jelentésből közöljük a következőket:

Az asztaltársaság a mult évben 47 rendes ülést tartott, ötvenkét bizottságot küldött ki különféle megbízásokkal, huszonnégy küldöttség járt nála különböző adományokkal, felvett 88 új tagot s elvesztett halálozás következtében kettőt.

A mult év kiemelkedőbb mozzanatai között szerepel a szegedi ut az ottani Kossuth-szobor leleplezéséhez, melyen Aradról 360 tag vett részt; mozgalom a bud pesti Kossuth szobor felállításának sürgetésére, ugyancsak az asztaltársaság indított mozgalmat Kossuth Lajos születésnapja 100 éves évfordulójának megünneplésére. A város közönsége megkoszoruzta a társaság által az Atzél-féle házban elhelyezett Kossuth-emléktáblát; az elnök tizenöt éves működésének emlékére gyűjtő perelyeket állítottak fel; belépett a társaság a polgári jótékony-egyesület tagjai közé, s kiadta a Nagy Kálmán-alapítvány kamatait *Kósa Tivadar* polgári iskolai tanulóknak. Az alapszabályokat aként módosították, hogy az új tagokat ezentul a választmány jóváhagyása mellett veszik fel. Végül beszámol a jelentés arról, hogy a szivarvég- és staniol-gyűjtés örvendetes eredménynyel jártak.

A Kossuth-szobor ügyére vonatkozólag arról számol be örvendetes a jelentés, hogy a város törvényhatósága 80.000 koronás adományt szavazott meg s felsorolja azon testületeket, a melyek a Kossuth-szoborra adakoztak. Ezek: az aradi tanító-egylet, a Kölcsey-egyesület, az ipartestület, az ügyvédi kamara, a Lloyd, az első aradi takarékpénztár, a Jókodv, Kossuth-szobor és Egyenlőség-asztaltársaságok, a Székely-otthon, a Kereskedők köre, a hivataliszolgák s végül a pincérek egyesülete. Legutóbb nagy buzgalommal végzik a gyűjtés hazafias munkáját *Varjassy Árpád* közbenjárására az aradmegyei tanítók.

A szobor alap *készpénz-vagyona*: 16.807 korona 13 fillér; megszavazott adományok összege 38.000 korona. Meleg hangon emlékezik meg itt a jelentés az aradi sajtóról, mely állandó pártfogásába vette a szobor ügyét. Végül tudomására hozták a közgyűlésnek, hogy a mult évben 262 koronát osztottak ki a szegények között.

Az asztaltársaságnak eme vázlatokban bemutatott működése sokkal jelentősebb és sokkal több, semhogy különös dicséretre érdemes ne lenne. A társaság vezetői, ezek között különösen *Schwarcz Zsigmond* titkár nemes önzetlenséggel végzik évek óta a hazafias munkát.

A *tisztelet* ujjaalakítására szükség nem volt, miután azt egyhangulag újból megválasztották. A választmányi tagok számát ellenben megszorították tizenkét új taggal, kiknek névsora a következő: Auszterveil László dr. Békassy Gyula, Bécsi Sándor, Lóvy Mór, Kosztika Mihály, Molnár Lajos, ifj. Moskovitz Izidor, Sófai György, dr. Szabó István, dr. Szegő Hugó, dr. Szalai Arnold és Denczlinger Károly.

Az asztaltársaság ezuttal *tiszteletbeli tagokat* is választott. A társaság hazafias céljainak tett szolgálataik elismeréseképen tiszteletbeli tagok lettek: *Varjassy Árpád* kir. tanfelügyelő, *Farkas Ferenc*, *Seondy János* tanár, *Tompá Kálmán*, a

kolozsvári nemzeti színház tagja, *Weil* Alajos iparos és *Keller* Vilmos pécskai tanító.

A közgyűlés elhatározta ezután, hogy az összes helyi lapokat megkéri arra, hogy a Kossuth-szobor ügyének *állandó rovatot* nyissanak.

Müller Károly erre az egész aradi sajtó nevében hatást keltő beszédben megígérte, hogy a lapok szívesen teljesítik a Kossuth-asztaltsaság kívánságát a hazafias cél érdekében. Végül megköszönte ugyancsak a sajtó nevében azokat az elismerő szavakat, melylyel az évi jelentés a lapok viselkedéséről megemlékezik.

A díszközgyűlésen ezután számos felkötött hangzott el, melylyel az ünnep befejezést nyert.

HIREK.

— **József Ágost főherceg Kisjenőn.** *Kisjenő*ről írják, hogy ma este 7 óra 10 perckor udvari külön vonaton Kisjenőre érkezett *József Ágost* főherceg nejével *Augusta* főhercegnővel és apósával, *Lipót* bajor herceggel. Kisjenői tartózkodásuk ideje még ismeretlen, annyit tudattak a fejedelmi vendégek, hogy szalonkára és vaddisznóra vadásznak. Valószínű, hogy négy napig maradnak Kisjenőn.

— **A függetlenségi párt Kossuth-ünnepé.** Az országos 48 as és függetlenségi párt, mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi, ma banketet rendezett, melyen Kossuth Lajos halálának évfordulója alkalmából felszentelte a Kossuth-sorleget. Az ebéden, mely a Hungária-szállóban ment végbe, mintegy háromszázan vettek részt. Az első köszöntőt *Kossuth* Ferenc mondta, majd *Szederkényi* Nándor és *Thaly* Kálmán beszéltek.

— **Az aradi közműhely.** A következő meghívás közlésére kérték meg bennünket: Az iparosság érdekeibe vágó közműhelytelep kérdésében annak szüksége forog fenn, hogy maga a kézműiparosság szabadon megnyilatkozzék. Felhívjuk a végből az ipartestület összes érdeklődő t. tagjait, hogy folyó hó *22-én vasárnap délelőtt 10 órakor* tartandó értekezleten az ipartestület nagytermében megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel: *Berán* Antal elnök, *Kiss* Ferenc titkár.

— **A spanyol király halálos beteg.** Londonba érkezett jelentések szerint, mint sürgönyzik, a spanyol udvarban nyomott hangulat uralkodik. Általánosan el van terjedve a hír, hogy az ifjú király *XIII. Alfonso* nagy, sőt halálos beteg. Az orvos kétségtelenül megállapította a tüdővész csiráit a beteg királyon.

— **Kik voltak jelen?** A képviselőház tegnapi hosszú és zavaros ülése végén tudvalevőleg katalógust olvastak, mert a honatyák nem voltak együtt határozatképes számban s így a házszabályok értelmében a névsorból kellett konstatálni, kik hiányoznak? Az érdekes ülésen jelen volt képviselők névsorát ma közli a hivatalos kiadvány. Ebből a névsorból megtudjuk, hogy *Aradmegye* képviselői közül mindössze ketten tartottak ki az ülés végéig: *Szombathy* György és *Wittmann* János. Jelen volt ezek mellett *Nemess* Zsiga dr., az új képviselő is.

— **Jelölések zsinati tagságra.** Az aradi görkeleti román egyházmegye kebelében tartandó zsinati tagválasztásokra a *vingai* választókerületben *Babes* Vince mellett *Pap* Vazult jelölték, aki hosszabb ideig ujaradi lakos volt.

— **A fizetésrendezés.** Felhivatalosan jelentik, hogy *Lukács* pénzügyminiszter legközelebb a fizetésrendezést kiegészítő törvényjavaslatot fog

előterjeszteni, a mely a *tiszviselők óvadékának megszüntetéséről* szól. Ezzel az illető érdekelt tisztviselők elérik óhajtasukat, mintegy hat millió koronára rugó kaució visszaadódik nekik s egyszer s mindenkorra fölmentődnek az óvadék súlyos kötelezettsége alól.

— **A gyermekmenház építési engedélye.** A város építési bizottsága *Varjassy* Lajos polgármester-helyettes elnöklése alatt ma délután öt órakor ülést tartott, melyen megadta az építési engedélyt a kormány által Aradon építendő gyermekmenháza.

— **A Teleky díj.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: Az akadémia Teleky pályázatának nyertese *Sajó* Sándor lett, Zrínyi korabeli vigjátékával.

— **Az angol hölgyek és a tüntetés.** Javában folyt ma a tüntetés a fővárosban, mikor az Erzsébet-köruti Royal-szállóból két angol hölgy lépett ki, hogy elutazzék. A nők a tüntetők áradatába keveredtek, s megtörtént az a csunya dolog, hogy elverték őket is a rendőrök.

— **Öngyilkos szövetkezeti igazgató.** *Sedely* István, a bukott trpinjai takarékszövetkezet volt igazgatósági elnöke, aki ellen csúszás és sikkasztás miatt hétfő óta tárgyalás van folyamatban, mint sürgönyzik, ma délelőtt közvetlenül az ité lethirdetés előtt *öngyilkosságot követett el.* *Sedely* 64 éves volt. Az elsikkasztott összeg körülbelül 40.000 korona.

— **Az aradi Kossuth szoborra.** A világon f. hó 17-én tartott purim-bál alkalmával a rendezőség *33 korona 90 fillért* gyűjtött az aradi Kossuth-szobor javára. Az összegt lapunkhoz küldötték be, hogy rendeltetési helyére juttassuk, a mi a mai nap folyamán meg is történt.

Az adakozáshoz a következők járultak hozzá: *Neumann* Mihály dr. (Világos) 10 kor., *Valerian* József (Világos) 2 kor., *Molnár* József (Világos) 1 kor., *Grishaber* Mór (Világos) 1 kor., *Adler* Ignác (Világos) 1 kor., *Thodorovics* Sándor (Világos) 1 kor., *Klein* Mór (Világos) 2 kor., *Illmann* József (Világos), *Hobovek* György (Világos), *Grishaber* Manó (Kovaszincz), *Friedmann* Ignác (Galsa), *Rosenberg* Sándor (Galsa), *Ifj. Klein* Manó (Galsa), *Schreier* László (Pankota), *Lengyel* Sándor (Pankota), *Glück* Henrik (Pankota), *Kiss* Miklós (Világos), *Dr. Vajda* Jakab (Szt.-Anna), *Ifj. Werner* Adolf (Szt. Anna), *Klein* Ignác (Világos) 1—1 kor., *Kirschner* Mór (Világos) 50 fill., *Berks* Adolf (Világos) 50 fill., *Holdstein* Sándor (Világos) 50 fill., *Adler* Lipót (Világos) 40 fillér.

— **Eltűnt tanító.** A *lippai* társaságot kellemtelen izgatottságban tartja egy ottani elemi iskolai tanító rejtélyes eltűnése. *Régenhold* József 39 éves állami elemi iskolai tanító tegnap előtt este elment *Mindl* József községi biróhoz, hogy öt névnapja alkalmából üdvözölje. Váró színlőnek látszik, hogy *Régenhold* a névnap i talokból tulságosan ivott s borközi állapotban a *Marosba* esett. Ez azért látszik valószínűnek, mert *Mindl* biró a *Marosparton* lakik s a tanító kalapját ma a folyó partján találtak meg. *Régenhold* nős ember és *hét kis gyermeke* van.

— **Szociálista gyűlés Nagyzerinden.** *Kisjenő*ről írják, hogy vasárnap *Nagyzerinden* gyűlést tartanak a szociálisták, kiknek pártja most szervezkedett. A gyűlés szónoka *Ponta* Péter aradi cipész lesz.

— **Halalozás.** *Rudnyánszky* Károly, nyitra-megyei földbirtokos, a *Rudnyánszky* család legidősebb tagja 75 éves korában Ó dögén meghalt. A megboldogult, kiből *Rudnyánszky* Gyula, a kiváló költő és a debreceni *Szabadság* szerkesztője édes atyját gyászolja, 1848-ban főhadsegéd volt Bem táborában, s a szabadságharc végén *Klapka* mellett harcolt.

— **Csontvázak egy kertben.** A *Rovai*-u ca. 6-ik számú ház kertjét, mely *Pécsy* Dezső postatiszt tulajdona, a házigazda ásatja és feltölteti. E munkálatok közben a kert hátulsó felében két csontvázat találtak körülbelül egy ölnyi mélységben a föld alatt. Az egyik csontváz-kéz ujján egy nagy *pecsétgyűrűt* találtak, melybe *A. U.* monogram van vésvé. A gyűrű, me-

lyet öt águ korona is díszít, régi *ötös munka.* A másik holttest mellett régi pénzt találtak, mely jou jou lehetett.

— **Betörések Kétegyházán.** Vasárnap éjjel *Ruskó* József kétegyházai lakos házába betörték s éléskamráját, melyben liszt, bab, buza és rozs volt felhalmozva, kifosztották. Tegnap éjjel *Haász* Adolf kereskedő raktárából egy teli bórdo petróleumot elgurítottak. A betöréseket, úgy látszik, egy azon tolvajbanda végzi, mert minden esetben azt a fogást alkalmazzák, hogy a ház ajtaját, amely az udvarra nyílik, bekötik, hogy a gazda, ha a zajra esetleg felbredne, ki ne jöhessen az udvarra.

— **Gyilkosságok a Balkánon.** *Hilmi* basa főfelügyelő megcáfolja azokat a tulzott adatokat, a melyeket a külföldi sajtó a török csapatok és *Szaráfov* emberei között *Vladimirov* mellett folyt, harcra közölt. A török csapatoknak csak egy halottjuk és öt sebesültjük volt, a banda pedig 12 halottat és több sebesültet hagyott a csatatéren. Minthogy a harc éjjel folyt, a bandának sikerült elmenekülnie *Megmaradt* részét *Huszein* aga üldözi. A monasztiri vilajetben *ujabban megint két gyilkosság történt* és pedig három *Florinában*, kettő *Prelepen* és egy *Okridában*.

— **A temesvári tolvaj.** *Hauer* Zsigmondot, akiről megírtuk tegnap, hogy az aradi rendőrség Temesváron elkövetett lopásai miatt elfogta, ma délután viszik át a szomszéd városba. *Hauer*t a miskolci törvényszék is körözi *valószínű* miatt.

— **Megégett varróleány.** Nagy szerencsétlenség híret jelentik Pécsről. Ugyanis *Blum* Irma varróleány, mikor hozzátartozói már régen aludtak, elvágta a sürgős munkáját pihenni tért. A lámpa égőjét azonban nem csavarta le, hanem belefújt. A visszacsapódó láng meggyújtotta az égőnél keletkezett gázt, amitől a lámpa felrobbant. Az égő petróleum végig folyt a leányon, aki egy pillanat alatt lángban állott. A kórházba szállították, de olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy felépülésében nem bíznak.

— **Meggyilkolt pópá** Annak az elkeseredett gyűlöletnek, melylyel *Boicza* román község lakosai, különösen pedig a hitközségi tagok viseltettek a saját papjuk, *Troja* Szilviusz ellen, tragikus befejezése lett tegnap este. *Troját* amikor tegnap-éjjel este hazafelé ballagott, az utcán orozva leölték. Erre az ádáz gyűlöletre, mely már évek óta tart és a román szentszéket is foglalkoztatta, az egyházi vagyon kezelése adott okot. Most, hogy a panaszos hitközséget az egyházi felsőbb fórum is elutasította, bosszúból *aguonítotték* *Troját*, aki az egyházi vagyon kezelését nem akarta kiadni a kezéből. *Troja* tegnapelőtt a mezőn járt, hogy megnézzék a szántókat. Késő este tért vissza s amikor a falu alá ért, egyszerre két lövés dördült el s *Troja* mindkét lövéstől halálosan találva, összeesett. A lakosság összefutott, de már nem segíthettek rajta. Egy kisleányka véletlenül szemlélője volt a megölt ember kínjadásának s ez értesítette a pap feleségét, aki halálra rémült, amikor meghallotta a szomorú esetet. A halott papot még az este haza vitték a lakására. A nép bosszúja, úgy látszik, még ezzel nem volt kielégítve, mert éjféli órákban *felgyújtották a paplakot is*, ahol a meghalt ember ki volt terítve. A tűzilármára összefutott a falu népe, de senki sem segített a tüzet oltani, hanem cheyett szétkapkodták az égő házból kihordott holmikat. A csendőrség még éjjel értesült az esetről s a nyomozást azonnal megindította, de eddig még nincs semmi eredménye, mert az eddig letartóztatott gyanús emberek tagadják a terhükre rótt bűncselekmény elkövetését s eddig semmi bizonyítékot sem lehetett beszerezni ellenük.

— **Amerikai valóperpek.** Igazán érdemes New Yorkban egy valóper-tárgyalást végighalgtatni. A nagy törvényszéki terem zsufolva van jobbról asszonyokkal, balról férfakkal. De ez nem a közönség. A megjelentek mind a válási okiratra várnak és a bíró az illető épp oly gyorsan osztja ki, mint a croupier a játékbarlang „Trente et Quaren'e” asztalán a kártyákat. — **Atlag ötven párt** hallgat ki és választ el ő napokint. — Egy kiválóan ügyes jogász nemrégiben kilencven párta vitte föl. Az amerikai sajtó ujjongott: a legna-

gyobb eredmény, utólérhetlen rekord! Senki ebben aggasztót nem látott, mert a legtermészetesebb dolog a világon: a válasz, e végre csak úgy járul a bíró elé az ember, mint ahogy a cipészhez megy lábbelit rendelni. A „felak” ünneplőben hozzák magukkal a gyermekeket. Egyáltalában nem szükséges már, hogy a nők ott piruljanak és társaságban, mint valami mindennapi semmisséget említik az „érdekeltek”, hogy elváltak. Ceremoniának, alakiságnak tekintik ezt az eljárást és semmi többnek. Hogy ezt az erkölcsi képet kellő világításba helyezzük, meg kell említenünk, hogy a newyorki törvények — ötven, sőt kilencven válassal egy napon — csak egy bírói elválasztó okot ismernek: a házasságtörést. Továbbá hangsúlyozni kell azt is, hogy mindeme válassal a felső tízezerre és a középosztályra esnek. A proletáriátusnál a hitestársak egyszerűen faképnél hagyják egymást, mert úgy vélekednek: minék még egy ügyvédet is fizetni?

— A honorárium. A „Gil Blas” beszéli el, hogy Balzac egy napon Theophile Gautier-hez, az ismert költőhöz és művészeti kritikushoz ment és azt az ajánlatot tette neki, hogy írjon róla valamelyik nagy párisi folyóiratban egy cikket kétszáz frank honoráriumért. Gautier akkor szerény körülmények között élt és rögtön megírta a kívánt cikket. Néhány nappal később Balzac megjelent Gautiernél és az örömtől ragyogva átnyújtott neki száz frankot ezek-
kel a szavakkal:

— Itt van a honorárium a cikkedért!
— De hiszen kétszáz frankban állapodtunk meg — szölt Gautier.

— Az igaz — szölt Balzac — de gondold meg, ha én nem lennék, egyáltalában nem irhattál volna rólam cikket! Tehát felezzük meg a kétszáz frankot.

— Életunt szobaleány. Kétegyházaról írja tudósítónk: Turcsányi Erzsébet, aki Almásy gróf kastélyában volt, tegnap délelőtt a ház padlásán felakasztotta magát. Deckert Ádám lovászmester idejekorán levágta az életunt szobaleányt a gerendáról, s az előhívott orvos életre keltette.

— Minden pontos embernek gondoskodni kell, hogy szép látogató jegyei legyenek. Ajánljuk e célból az „Aradi Nyomda Részvény Társaság” nyomdáját, hol a névjegyek legújabb betűkkel csinosan, tetszés szerinti gyorsasággal készülnek és az ára 100 darabnak esinos dobozban 2 korona.

— Megérkeztek a félcipők és kivágott cipők igen nagy választékban Porter Vilmos Nagy Aruházában, a Szabadságtéren. Ezen most érkezett tavaszi cipők elegancia és tartosság által tűnnek ki és igen jutányosan árusítatnak. Cipő árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek széjjel a cég által. A városi és megyei telefon hálózatban 324 szám alatt szerepel Porter Vilmos Nagy Aruháza a Szabadságtéren.

— Telefon változás. A 115. telefon szám most Seelinger M. Andor uri és női mintacipészének száma, mely változásra a közönség és telefon előfizetőket figyelmeztetjük.

— Dentolin fog-crème a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznal, Aradon.

— T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrepamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobb, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

—x— Ki egyéves önkéntes akar lenni és nincsen meg a kellő képzettsége, az erre képe-

sítő vizsgára előkészítem. A címet megmondja a kiadóhivatal.

—x— Az aradi takarékos és segélyegylet mint szövetkezet Petőfi utca 1. sz. az 1903 ik évben a 22 ik évtársulatot nyitotta meg. Ki egy törzsbetételre hetenként 50 fillért fizet, 6 év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből is megfelelő haszonban részesül. Az egyület tagjainak olcsón hitelt nyújt. Bojratkozni lehet naponta: d. e. 9—12 ig d. u. 3—5 ig. Folyó évi február hó 9 től kezdve mindenkor délután 3—5 ig a felszámolás alatti 16 ik évtársulat egy törzsbetételéért 156 koronát és 20 korona osztalékot fizet.

Mumiagyár Párisban.

(Hamis festmények és koronák.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 20.

A francia tudósok legnagyobb büszkesége volt mindig a párisi Louvre, a föld legértékesebb ritkaságainak és régiségeinek muzeuma. Ezt a világhírű intézetet most nagy csapás érte: Kiderült, hogy a Louvreban kiállított Semiramis koronája hamisítvány.

Egy Elina nevű párisi festő jelentette fel a dolgot, hogy annak a Semiramis koronának, melyet büszkén sorol legbecsesebb tárgyai közé a Louvre, ő rajzolta meg a tervét és ő öntötte meg a gipszmintáját.

Nagy botrány lesz hamarosan ebből az ügyből, annál is inkább, mert a párisi rendőrség éreyes nyomozást indított az iránt, hogy tényleg hamisítvány-e a Semiramis koronája?

A rendőrség kutatása szenzációs eredményre járt, amennyiben tizenhat helyen tartott házkutatás után megállapította, hogy Párisban gyárilag állítják elő az olyan régiségeket, melyekért amerikai muzeumok, sőt a Louvre is, félmilliónyi összegeket fizetnek.

A részleteket erősen titkolják, annyi azonban már kiszivárgott, hogy a rendőrség a Martin rendőrbiztos által megejtett házkutatások alkalmával olyan helyiségekre akadt, a hol gyárilag állítják elő a régi és híres festők neveit viselő képeket, továbbá arany tiarákat, melyekről kitudódott, hogy soha szittya királyok homlokait nem érintették, holott a muzeumok ezért veszik meg mesés áron.

Felfedezett a rendőrség egy mumiagyárt is. Ebben a gyárban emberi hullákat, melyeket különböző kórházaktól vesznek meg, megfelelő procedurákkal hullikká alakítanak át.

Ez egyiptomi Fáraok hamisított maradványai sok vidéki muzeum büszkeségét képezik, melyekért az egyes intézetek óriási összegeket áldoznak.

Kiderült különben, hogy a nemrég elhunyt Henri Pille festő nevével ellátott hamisított festmények forognak a párisi műárosok kezén. A Louvreban van még egy másik hamisítvány, a Saitafernes tiarája. Ez is Elina műértő kezéből került ki.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az uzorás orvos. Gerle Sámuel dr. fővárosi orvos 1900. áprilisében 1200 koronát kért kölcsön kartársától Bolgár Odön dr. fővárosi orvostól. Bolgár dr. április 30-án át is adott Gerlénak 630 koronát azzal a kikötéssel, hogy Gerle dr. az összegről egy 1200 koronáról szóló váltót adjon neki. A megszorult orvos, elfogadta ezt a feltételt s a áirta a két hónapi le-

járáttal ellátott 1200 koronás váltót. Miután a váltót a lejáratkor nem fizették ki, Csillag Ignác miskolci kereskedő egy fővárosi ügyvéd útján beperelte Gerle dr.-t. Gerle erre Bolgár dr. ellen uzora miatt tett feljelentést, melyet a törvényszék alaposnak tartván, Bolgár Odön dr.-t vád alá helyezte. A törvényszéki tárgyaláson a vádlott orvos azt adta elő, hogy nem ő volt a pénzkölcsönző, hanem Csillag Ignác kereskedő. Ő csak közvetítette az üzletet. Különben Gerle dr. időközben megkapván a váltó teljes összegét, azt peren kívül kifizette. Több tanu azonban azt vallotta, hogy Bolgár dr. volt a pénzkölcsönző s bizony alaposan megszorította a megszorult doktort. A törvényszék erre Bolgár Odön dr.-t uzora vétsége miatt egy hónapi fogházra és hatszáz korona pénzbüntetésre ítélte.

A kir. táblán ma tárgyalták a vádlott felebezését és semmisségi panaszát, Lenk Gyula bíró előterjesztésében. A felső bíróság Varga Ferenc főügyész-helyettes és Friedmann Bernát dr. védő meghallgatása után az enyhítő körülményekre való tekintettel a 92. § alkalmazásával csupán 600 korona f. és 100 korona mellékbüntetésre ítélte Bolgár dr.-t. A semmisségi panaszt elutasították.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 19.

Tavaszi időjárásunk állandónak mutatkozik. Kissé hűvös éjjelek és szeles nappalok a földet igen száritják, de ez keveset ártott eddig, mert az őszi vetések szépen fejlődnek, a tavasziak pedig kikelték. Az üzlet még nem mutat fordulatot. Nagyobb behozatalok gazdáink pénz-szükségletét mutatják egyrészt, másrészt kezdik belátni, hogy magasabb árakat már nem fognak elérhetni.

Mintegy 2000 métermázsza buza és 800 métermázsza tengerit napi fogyasztóink jól tartott napi áron vásároltak.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységét véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.10—7.15.

Buza közép 7.00—7.05.

Tengeri 5.50—5.60.

Rozs névleges jegyzés 5.70—5.80.

Arpa névleges jegyzés 5.20—5.30.

Zab névleges jegyzés 5.40—5.50.

Az irányzat változatlan.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Suleer Samuel, Kővágyó Urs. — Blum Betti. Lemberg. — Vetter Márkus, Losonc. — Engber Gusztáv, NagySzeben. — Wallner Ferenc György, Bécs. — Leyer testvérek, Szombathely.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, március 20.

Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Magyar koronajárdék 4%	99.60
Magyar arany 4 1/2 %	93.10
Magyar ezüst 4 1/2 %	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyoremenysorsjegy kölcsön	200.—
Hiszasszabályozási és szegedi kölcsön	158.—
Csentrák papírjárdék	100.35
Csentrák járadék ezüst	100.35
Csentrák járadék arany	121.—
Koronajárdék	101.—
1960-iki államsorsjegyek	154.—
Csentrák-magyar bankkreszvény	1598.—
Magyar hitelbankkreszvény	753.—
Csentrák hitelbankkreszvény	690.75

AKINEK

pénzre,
háztartásra,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
takarítónőre,
kertészre,

gazdasszonyra,
mindenesre,
szakácsnőre,
szobalányra,
házmesterre,
nevelőre,
nevelőnőre
van szüksége

AKI

üzletet,
butort,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,
házat,
telket,

birtokot,
kocsit,
lovat,
egyenruhát
eladni vagy venni
kiván

AKI

férjhez menni
v. nősülni óhajt,
tanórákat,
lakást,
állást,
ellátást
keres vagy ad,

gyermeket
örökbe fogadni
vagy adni
szeretne,
tanulót felvenni
kiván

az

Aradi Közlöny
kishirdetési rovatát
használja,
ez biztosan eredményre vezet.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 20.

Déltőzsde. Buzakínalat mérsékelt, a vételkedv javult. Kedves irányzat mellett 25,000 métermásra került forgalomba, 2 $\frac{1}{2}$ közben 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanevek kedvezők. Időjárás szép.

Kéztőzsde. Berlin $\frac{1}{4}$, páris 5-el magasabb.

Zárás 12 órakor:

Buza áprilsra	7.48—7.49
Buza májusra	7.38—7.39
Buza októberre	7.42—7.43
Rozs áprilsra	6.67—6.68
Rozs októberre	6.40—6.41
Zab áprilsra	6.02—6.03
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.15—6.16
Tengeri júliusra	6.21—6.22
Repece augusztusra	11.80—11.90

Zárás 5 órakor:

Buza áprilsra	7.48—7.49
Buza májusra	7.38—7.40
Buza októberre	7.43—7.44
Rozs áprilsra	6.66—6.68
Rozs októberre	6.40—6.41
Zab áprilsra	6.03—6.04
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.15—6.16
Tengeri júliusra	6.21—6.22
Repece augusztusra	—

Zárás 5 órakor:

Oestrák hitelrészvény	690.60
Magyar hitelrészvény	753.—
Lezámitolóbank részvény	463.—
Rima-Murányi vasúti részvény	486.—
Oestrák-magyar államvasúti részvény	694.75
Köszül vasút	620.—
Városi villamos vasút részvény	318.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 20. —

Magyar előrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban 128—9 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 137—8 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 136—7 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 135—6 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül súlyban 134—6 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 132—4 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 130—2 fillérig.

Sertésleésedim. Március 17. napján volt készlet 26,563 darab, március 18. napján fűhajtattott 1592 darab, március 18. napján elszállított 452 darab, március 19. napján maradt készlet 27,703 darab. Üzlet: Tartott.

REGÉNY-CSARNOK.

Ezüstsugár.

— Regény. —

Írta: Doyle A. Conan.

[10]

(Folytatás.)

Kocsinkból pompásan végigláttunk a pályá egyenes részén. A hat ló egészen egy csoportban szaladt, egyetlen egy pokróccal be lehetett volna takarni őket. Feleutján a capletoni sárga zsekó előtört, azonban még közelünkbe sem értek, mikor az ezredes lova beérte Desboroughot; mint a nyíl siklott odébb s legalább hat hosszal előbb ért a célhoz, mint társai. Balmoral herceg Irisze lett Desborough mögött a harmadik.

— A versenyt mindenestre megnyertem, — lihegte lélegzetszakadtan az ezredes és kezével a homlokát törülgette. — De az ördög sem tud ebből kiokosodni. Azt hiszem, Holmes ur, hogy elég sokáig tartotta a titkot magában.

— Ugy van ezredes ur. Tudjon meg tehát én is mindent. Jöjjön, nézzük meg a lovat együtt. Ime, — folytatta, mikor beléptünk arra az elzárt helyre, ahova csak az istállótulajdonosoknak s barátainak van bejárása. — Mosassa meg a homlokát s a jobb első lábát borszeszszel, akkor vissza fogja kapni Ezüstsugarát a régi mivoltában.

— Lehetséges-e ez?

— Egy család kezei közt fedeztem fel s bátor voltam vele úgy futtatni meg a versenyt, ahogy ide küldték.

— Edes uram, én csodát tett. A paripa kitűnő állapotba van. Így még nem futott soha. Nem tudom eléggé a bocsánatát kérni, hogy kételkedni mertem az ügyességében. Nagy szolgálatot tett nekem a ló visszaszerzésével. Persze még jobban szerettem volna, ha Straker John gyilkosát is felfedezi.

— Már az is megvan, — szölt Holmes a legnagyobb nyugalommal.

Az ezredes is, én is tátott szájjal bámultunk rá.

— On elfogta? Hol van?

— Itt van.

— Itt! Hol?

— E pillanatban közvetlen közelemben.

Az ezredes pulykavörös lett a haragtól.

— Tökéletesen elismerem, hogy hálára vagyok önnek kötelezve, Holmes ur, — szölt, — de amit éppen most mondott, azt csak vagy nagyon rossz tréfának, vagy sértésnek vehetem. Sherlock Holmes nevetett.

— Egyáltalán nem hiszem, hogy önnek bármily része is lett volna a bűntényben, ezredes ur, — szölt. — A valódi bűnös ott áll ön mögött.

S elhaladva mellette, kezét rátette a telivér ragyogó nyakára.

— Ezüstsugár! — kiáltottuk az ezredes és én egyszerre.

— Igen, ez a ló. Bűnöt enyhíti az a körülmény, hogy önvédelemből cselekedett s hogy Straker John semmi képpen sem volt méltó az ön bizalmára. De már csengetnek; a következő futamon szeretnék pár fontot nyerni, azért megengedi, ezredes ur, hogy a részletes magyarázatot alkalmasabb időre halasszam.

Midőn este Londonba visszautaztunk, egészen magunk ültünk egy kocsiszakaszban. Valószínű, hogy az utazás épp oly rövidnek tetszett az ezredes előtt, mint előttem, mert utközben Holmes elmondta, hogy mi történt azon az éjszakán a darmoori istálló mellett s hogy mi módon sikerült neki a talányt megfejtenie.

— Megvallom, — szölt, — hogy mindazok a következtetések, melyeket a hírlapi tudósításokból vontam, tévedésen alapultak. Pedig meg volt bennük az utalás a valóságra, melyet csak az egyes részletek homályosítottak el annyira, hogy engem eltereltek a helyes nyomról. Mikor Devonshirebe utaztam, meg voltam győződve, hogy Fitzroy Simpson követte el a gyilkosságot, bár beláttam, hogy még nincs elene elegendő bizonyíték.

— Csak a kocsiban, midőn Straker házához hajtottunk, jutott eszembe, hogy milyen fontos szerepet játszott a dologban az ürüagu. Őök talán emlékeznek rá, hogy szírazozotásá-gomban ülve maradtam a kocsin, mikor a többiek már kiszálltak. Azon bámultam magamba, hogy hogyan kerülhetett ki a figyelmemet egy ilyen fontos nyom.

— Hogy mire volt jó, azt még most sem értem, — szölt közbe az ezredes.

— Okoskodásom láncolatának ez volt az első szeme. — Az ópiumporának a szaga és az ize nem éppen kellemetlen ugyan, de határozottan érezhető. Az ürüagu azonban éppen olyan eledel, a melyben az ópium mellékeze nagyon nehezen ismerhető meg. Hogy lehetett volna Fitzroy Simpson, ez az egészen idegen ember szerzője annak, hogy az este Strakerék-nél éppen ürüagut ettek? Vagy fel lehet tenni, hogy az ópiumot csak úgy találomra hordta magánál s véletlenül járt éppen olyan napon az istálló körül, mikor Strakerék ürüagut főztek? A dolgok ilyen hallatlan összetételek között nem tudtam hinni, s ezért okoskodásomból teljesen kizárva Simpson személyét, egész figyelmemet Strakerre és feleségére fordítottam; ezek közül egyik rendelhetett csak meg az ürüagut aznap estére. Az ópiumpor csak akkor került a lovászegény eledelébe, mikor már kimérték mindenkinek a maga részét, mert a többiek mind káros következmény nélkül ettek ugyanabból az eledelből. Ugyan, kinek volt alkalma ezt megtenni, anélkül, hogy a szolgáló észrevegye?

— Még mielőtt ezzel tisztába jöttem volna, nyilvánvaló lett előttem, hogy a kutya miért nem ugatott; mert a helyes okoskodás mindig új n omokra vezet. Hogy az istállóban kutyát tartottak, azt bizonyítja Simpson esete s a kutya még sem ugatott elég hangosan, hogy a szénapadláson alvo lovászegényeket felébressze, midőn valaki bement az istállóba s kivezetett onnan egy lovat. Nyilvánvaló, hogy az éjszakai látogató jó ismerőse volt a kutyának.

(Vége következik.)

NAPIREND.

Március 21. Szombat. Róm. kath. naptár: Benedek. — Protestáns naptár: Benedek. — Izraelita naptár: Sabbat, Wajakhel. — Görög-keleti naptár (március 8.): Teofilakt. — A nap két 5 óra 46 perckor, nyugszik 5 óra 57 perckor. Költősej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett alésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, száraz.

Március 21. Az aradi mérnök egyesület férfi estélye (Kass-vendéglő.) — Az aradi kereskedők körének értékeslete este 9 órakor (Millennium külön terem.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi október hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felé érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felé:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.56
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.06
Radnára délután	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felé:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.45
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.50
Szeged felé:		Szeged felé:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.33
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felé:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

Nemzeti színház.

Bérlét 161. sz.

Páratlan.

Szombaton, 1903. évi március hó 21-én:

Bob herceg.

Regényes nagy operette 3 felvonásban Írták: Martos Ferenc és Bakonyi Karoly. Zenéjét szerzette: Huszka Jenő.

SZEMÉLYEK:

A királynő	Csigaházi B.	Hadnagy	Gózon Béla.
György, fia	Rózsa Lili.	Lordkancellár	Köszegi K.
Viktória	Szilassy J.	Tom, bátyja	Győre Alajos.
Lancaster	Békésy Gy.	Annie, leánya	Szabó Irma.
Pomponius	Polgár S.	Plumpudding	Szabó József.
Hopmester	Füredi J.	Gipsy, fűszeres	Németh J.
Táncmester	Juhász S.	Pickvick	Tukorai L.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Holnap jelenik meg

„Jövendő”

4. száma,

ára 20 fillér.

Aradon kapható:

Ingusz I. és fia

könyvkereskedőnél.

Városi és megyei telefon: 517.

Legjobb a maguk nemükben

MAGGI

élelmiszerei.

591

Minden család számára legnagyobb értékkel bírnak.

Maggi ízesítésre

minden leves-, bouillon-, mártás-
és főzeléknek stb.

meglepően jó íz kölcsönöz.

Néhány csepp elegendő.

Üvegcsekben 50 fillértől kezdve.

CONSOMMÉ-TOKOK

taplálóleves készítésére

1 tok egy adaggal 12 fill.

1 " két " 20 "

Egyszerűen, forró víz

rátöltése által, tehát

minden egyéb hozzá-

tet nélkül, azonnal elő-

állítható.

FRANCZIA LEVESEK

kétadagos táblákban dbja 15 fill.

Erődús, könnyen

emészthető, egésze-

ges levesek, melyek

csupán víz hozzátevével

azonnal készíthetők.

19 különféle fajtában.

Egy kísérlet meggyőzőbb mint bármely reklám.

Minden fűszer-, csemege-kereskedésben és droguériában kapható.

6935—1903.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi minis-
terium a hadsereg katonai nevelő
és képző intézeteiben az 1903—
1904. tanév kezdetén betöltendő
magyar állami alapítványi helyekre
a pályázatot közzétette.

Miről az érdekelteket arról ér-
tesítjük, hogy a részletes pályázati
feltételek a városi katonai ügyosz-
tályban betekintheők.

Arad, 1903. évi márczius hó 14.

A városi tanács.

Magyar királyi Államvasutak.

28755—1903. A. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy.
kir. államvasutak részére a jövő
1904. évi január hó 1 től 1906. de-
cember hó 31-ig azaz három év-
ben a következő fénymázokból fel-
merülő szükségletének szállítását
biztosítani szándékozáva, ezennel
nyilvános pályázatot hirdet, neve-
zetesen:

Száritó kence (siccatio) dómár
fénymáz, előkészítési fénymáz, ko-
csi fénymáz, mozdony-fénymáz és
tölgyfa fénymázra.

A kiírás tárgyát képező fény-
mázakat előtűntető jegyzék, mely
egyszersmind ajánlati mintául szol-
gál, valamint a szállításokra vo-
natkozó részletes módozatok vala-
mennyi hazai kereskedelmi és ipar-
kamaráival megtekinthetők és a
magy. kir. államvasutak igazgató-
sága anyag- és leltárbeszerzési (A.
III.) szakosztályánál (Budapest,
Andrássy-ut 78. sz. II. em. 40. ajtó-
szám) ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított egy
koronás magy. kir. okmánybélyeg-
gel ellátott ajánlatok lepecsételve
legkésőbb folyó évi április hó 16-án
déli 12 óráig a magy. kir. állam-
vasutak anyag- és leltárbeszerzési
szakosztályában átadandók, illető
leg posta útján oda küldendők és
a boríték ezen külsőzettel látandó
el: „Ajánlat fénymázak szállítá-
sára 28755—1903. számhoz.”

Bánatpénzül az ajánlott fény-
mázak egy évi értékének 5%-a
készpénzben, vagy állami letétekre
alkalmas értékpapírokban legké-
sőbb folyó évi április hó 15-én déli
12 óráig a magy. kir. államvasutak
budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok,
valamint olyanok, melyek nem
pontosan és a részletes módozatok
betartása mellett állíthatnak ki, vé-
gül olyanok, melyek után bánat-
pénz nem léteztetett le, figyelembe
nem vétetnek.

Budapest, 1903. évi márczius
hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

7204—1903.

Hirdetmény.

A szárazéri ármentesítő és bel-
vizlevezető társulata ministeri biz-
tosa által a végeiszámolásra vonat-
kozólag meghozott 343—908. számú
határozatát közszemlére az adóügyi
osztályban Kilényi János hivatalos
helyiségében és a gáji alkapitány-
nál közszemlére kitették.

Erről érdekelteket azzal értesít-
jük, hogy a hiva. közölt határozat
a hivatalos órák alatt megtekin-
thető és az ellen folyó évi április
15 ig a társulat igazgatóságánál Ma-
kón felelősség nyújtható be.

Arad, 1903. évi márczius hó 18.

A városi tanács.

M. kir. államv. üzletv. Aradon.

6385—1903. I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Szol-
nok állomásán levő pályavendéglő
bérletére ezennel zárt ajánlatu pá-
lyázatot hirdetnek.

A bérlet 1903. évi szeptember
hó 1-vel kezdődik és tart ezen idő-
ponttól számított 5 éven át vagyis
1908. évi augusztus hó 31-ig.

A bérleti feltételek a magy. kir.
államvasutak aradi üzletvezetősé-
gének I. osztályában a rendes hi-
vatalos órákban megtekinthetők,
vagy kívánatra postán megküldet-
nek, miért is ajánlattevőkről fel-
tételleztetik, hogy azokat ismer-
ik és egész terjedelmükben kö-
telezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel el-
látott és „Ajánlat a szolnoki pá-
lyavendéglő bérletére” feliratu bo-
ritékba zárt ajánlatok lepecsételve
folyó évi április hó 15-én déli 12
óráig alulírott üzletvezetőség álta-
lános (I.) osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 400 azaz
négy száz korona készpénzben, vagy
állami letétekre alkalmas érték-
papírokban legkésőbb folyó évi
április hó 14-én déli 12 óráig a
magy. kir. államvasutak aradi üz-
letvezetősége gyűjtőpénztáránál Ara-
don leteendő.

Az ajánlatok feletti döntés a
pályázati határidő utáni 4 hét alatt
várható, míg a bánatpénzek a dön-
tés utáni 8 napon belül fognak a
letétjegy beszolgáltatása ellenében
kifizettetni.

Takarékpénztári betétkönyvek
letét gyanánt nem fogadtatnak el.
Ezen feltételektől eltérő, vagy
nem a kitűzött határidőre beérke-
zett ajánlatok nem vétetnek fi-
gyelembe.

Az ajánlatok közt a választás
szabadon, a bérösszegre való te-
kintet nélkül történik.

Aradon, 1903. évi márczius
hó 10-én.

M. kir. államv. aradi
üzletvezetősége

(Utányomás nem díjazatik.)

Miért szenved ön?

ha biztos kitétele van a gyógyulásra
minden még oly régi seb is meggyógyul
és mentve lesz minden fájdalmas mű-
tétől, ha

Thierry Adolf egyedül valódi

CENTIFOLIA KENŐCSÖT

használja kiváló hatással sebek gyógyulására és fájdalmak enyhítésére. A
műtétmentes. A valódi Centifolia szappan alkalmazható: mellifajás ellen
gyermekgyógyászatnál, a tejáradat csökkenésénél, mellkoményedésnél,
causos állapotoknál, nyílt sebeknél, dagadt lábknál és csontszu ellen
vágás, szúrás, lösebek és ütéseknél, genyvedéses sebek, Carbunkulus és,
minden égési sebek ellen. Fagyos testrészeknél, fekvés által előidézett
sebeknél, betegknél, gyermeksebeknél stb.

THIERRY A. gyógyszerész balsam és centifolia kenőcse.

Ezen két gyógyszerünkben utólrhetetlen szer nincs kitéve meg-
romlásnak, hanem ellenkezőleg, mentől régebbek, annál értékesebbek
és hatásosabbak, ugyazintén nem szenvednek sem a fagytól, sem a for-
róságtól, miért is minden időben alkalmazhatók. Csaknem mindig erd-
ményt és segítséget hoznak, mindenesetre azonban, hogy nem szabad
hamisítványokhoz, vagy érték- és hatástalan ugynevezett pótszerekhez
nyulni, mely csak czéltalan pénzkiadás, hanem tartuk magunkat ezen
két régióta bevált, olcsó, megbízható s a mellett teljesen ártalmatlan,
világhírű szerre, melyeket, minden háznál készletben kellene tartani.
Ahol nem kapható a valódiság minden ismertetőjével, rendeljük
egyszerűen direkt a következő czímon:

THIERRY (A.) gyógyszerész védangyal-gyógyszertára Pragrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Budapesti főraktár: Török J. gyógyszerárban, Király-utca. Zágrábban Mittelbach S. gyógy-
szerárban és Bécsben Brády C. gyógyszerésznél.

Nincs többé hajhullás!

nincs korpásodás!!

A Dr. Kaposy tanár-féle **Hajelixir** az egyedül álló legjobb
fejcosmeticum.

A fejbőr tisztítására, különösen pedig a korpaképződés, az ál-
tala okozott fejbőrviszketegség és hajhullás megakadályozására
kiváló készítmény. Egy üveg egy pár hónapra elegendő, ára 1 frt.

Biztos hatása, fagyás elleni szer a **HAIÓS-féle**

Fagybalsam.

Egy párszori ecsetelés után meglepő eredmény érhető el.
Megakadályozza a felhólyagzást és kibesedést, azonnal megszün-
teti a fagyás által keletkezett viszketést. Egy üvegnek ára 35 kr.

Ezrekre menő hálairattal elismert egyetlen és kitűnő hatású

tyukszemirtó-szer.

a Hajós-féle

ANAGALLIN.

Tyukszem, szemölcs és mindenféle bőrkeményedést biztosan és
gyökeresen eltávolít. **Ára egy üvegnek 70 fillér.**

Dus raktára az összes létező kötszereknek. Watták, polyák gázek
stb a legolcsóbb árakban! Angol és francia illatszerek nagy rak-
tára. 1 Deka (10 gramm) finom parfüm 25 kr.

A fenti szerek kaphatók 126

Hajós Árpád

gyógyszertárban

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Batthány-utca 23. sz.

emeleti elegáns utcai lakás, 5 szoba, fürdőszoba, május elsejétől kiadó. 668

Május hó 1-ére kiadó!

Üzletnek, műhelynek alkalmas utcai sarok helyiség, lakással együtt kiadó. Bővebbet Aranykéz-utca 20. szám alatt az udvarban.

Batthány-utca 37. sz.

földszint, 5 szobából álló kényelmes utcai lakás május elsejétől kiadó. 669

Halász-utca 27. sz. a.

3 szobából álló utcai és egy 2 szobás udvari lakás azonnal olcsón kiadó. 691

30 éves róm. kath. nő,

háztartásban teljesen jártas, ajánkozik gyermektelen házaspárhoz vagy magános urinőhöz. Fizetés mellékes, jó otthont keres. Czim a kiadóban. 702

156—1903. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Birkás dűlőben levő és eddig házilag kezelt 17⁰⁰⁰/₁₁₀₀ hold szántóföld bérbeadása iránt folyó évi márczius hó 23-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár: holdanként 40 kor. évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10⁰/₀-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta az szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1903. évi márczius hó 16-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k. aljegyző.

Városi és megyei telefon 116.
Tisztelettel felhívom mélyen tisztelt ve-
vőim és a n. é. közönség szives figyelmét,
hogy 134

színes bőr különlegességeim a tavaszi idényre megérkeztek.

Rendeléseket a legsikesebb dívat szettét pontosan eszközölk.

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészete

Arad, Szabadság-tér.

Városi és megyei telefon 116.

Eladó ház.

Radnai-uton 10/a. szám alatt egy emeletes ház kedvező feltételek mellett is szabad kézből

eladó.

Áll 14 lakosztályból és egy bolthelyiségből.

Értekezhetni ugyanott a házban.

Egy kisebb bolthelyiség esetleg lakással együtt 349

kiadó.

Posta czim: Müller J. és fia Arad.

Ruha festészet.

A tavaszi idény beálltával tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, miszerint

férfi és női tavaszi felöltők, gallérok (Coppok), gyermek kabátkák,

férfi öltönyök, női ruhák

egészben, minden bontás nélkül

festetnek

vagy vegyileg tisztítatnak

Müller J. és Fianál

Aradon,

Asztalos Sándor-utca 2—3. — Porray-utca 4. sz.

Gyár: Halász-utca 29—30.

Posta czim: Müller J. és fia Arad.

145—1903. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Maros-utca délkeleti sarkán az igazságügyi palotával szemközti lévő 190⁰ ölnyi üres teleknek eladása iránt folyó év márczius hó 23-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: □ ölenként 34 korona 20 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10⁰/₀ a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta az szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1903. évi márczius hó 16-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k. aljegyző.

Zongora készítő és hangoló ipar áthelyezése!

Van szerencsém a tek. közönség szives tudomására hozni, hogy a fent nevezett iparomat

Deák Ferencz-utca 36. sz.

(Hirschmann-féle házba) helyeztem át, és a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be. 341

Szakkerületen eszközök mindennemű javítását és hangolást helyben és vidéken. A tek. közönség becses pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Neumann Antal

zongora készítő és hangoló

Arad, Deák Ferencz-utca 36. sz. (Hirschmann-ház.)

Eladó üzlet.

Aradhoz közel, egy munkás faluban, egy már 50 év óta fennálló jóforgalmu

szatócs üzlet

családi viszonyok és betegség miatt

ház és kerttel együtt

azonnal eladó.

Évi forgalom negyvenötven-ezer korona.

A ház 5 szoba, 2 üzlethelyiség, 2 konyha, 1 fürdőszoba, 2 pincze, 2 nagy faszin és istállóból áll, mely két lakásrészre van beosztva. 696

Zálogcédukat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

VÖRÖS JÓZSEF

paplan és matráczkészítő

Aradon, Deák Ferencz-utca 4. és 5. szám.

Tisztelettel értesíti a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy évek óta a Szabadság-téren létezett paplan és matráczkészítési iparát Deák Ferencz-utca 4. és 5. szám alá helyezte át.

Készít mindennemű

paplan és matráczkákat

a legegyszerűbbtől a legfinomabb minőségben, jutányos árban és pontos kivitelben. 604

Javítások jutányosan és a legnagyobb gondfordítás mellett elfogadtatnak.

Kotlós tyukokat, fajtyukokat, kacsákat, libákat, pulykákat, stb.

veszek nagyobb csoportokban

és kérek ajánlatokat.

Móricz Becker

Windenau-Sieg, Németország.